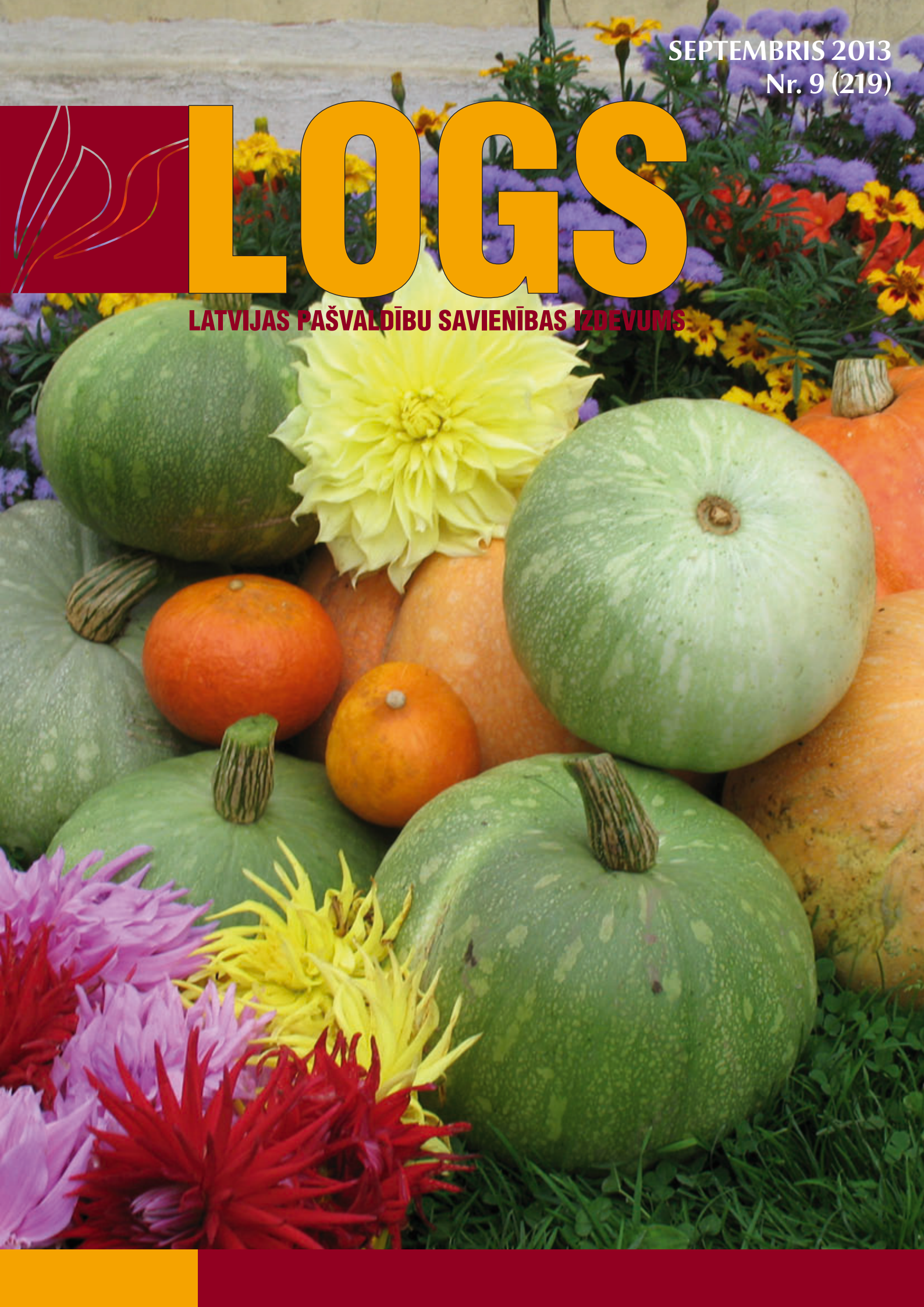

SEPTEMBRIS 2013
Nr. 9 (219)

LOGS

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS IZDEVUMS

SOLIS PRETĪ JAUNAJĀM ĢIMENĒM

Cilvēki ir katras pašvaldības lielākā bagātība. Pašvaldības uzdevums ir radīt apstākļus, lai gudri un talantīgi, rosīgi un atbildīgi cilvēki vēlētos pašvaldībā dzīvot. Nepietiek, ka jaunieši skolā un augstskolā apgūst Latvijas ekonomikai nepieciešamu profesiju. Ja kāda Latvijas pašvaldība neklūs par dzīvošanai interesantu vidi, tad būsīm sagatavojuši izglītotu cilvēku citai valstij.

Viena no svarīgākajām problēmām jaunajai ģimenei ir mājoklis. Jaunieši darba gaitu sākumā vēl tik daudz nepelna, lai nopirktu dzīvokli vai uzbūvētu māju, tāpēc viņi dodas uz banku un mēģina aizņemties. Te nu jaunajiem nākas sastapties ar diskrimināciju – tā kā jaunajai ģimenei nav ko bankā ieķīlāt un nav arī neviena, kas varētu galvot, kredītu mājokļa iegādei saņemt ir gandrīz neiespējami. Turklāt kredīta procentu likmes atkarīgas no tā, vai dzīvesvieta ir Rīgā, attīstības centrā vai teritorijā, kas atrodas ārpus nosauktajām vietām.

Šeit nav nav jāizgudro jauns velosipēds. Ja valstij neinteresē, kā palīdzēt, tad tas jādara pašvaldībai.

Atrisinājums var būt mērķtiecīgai cilvēkresursu piesaistei domāts pašvaldības dzīvojamais fonds – gan mājas, gan dzīvokļi, kurus iespējams izpirkt vai izīrēt. Šāds fonds var kļūt par efektīvu līdzekli, lai piesaistītu gudrus ekonomistus, augstvērtīgus inženierus un prasmīgus amatniekus, radot pamatu augstražīgām un labi apmaksātām darba vietām. Pašvaldībām jābūt tiesībām arī sniegt galvojumus to teritorijā dzīvojošām jaunām ģimenēm.

Mums jādara viss, lai mūsu cilvēkiem nevajadzētu laimi meklēt svešā zemē.

Andris Jaunsleinis,
LPS priekšsēdis

Ojāra Martinsona foto

REDAKTORE

Gunta Klismeta
67326634, 29428303
fakss 67212241
gunta@lps.lv
skype: guntaklismeta

REDAKTORES VIETNIECE

Daina Oliņa
67508530, 29130839
fakss 67212241
daina.olina@lps.lv
skype: dainolina

MŪSU ADRESE

Latvijas Pašvaldību savienība
Mazajā Pils ielā 1,
Rīgā, LV 1050

ISSN
1407-3560

Izdevējdarbības licence
Nr. 1740

Bez redakcijas atļaujas
pārpublicēt aizliegts

Publicētie raksti ne vienmēr
pauž LPS viedokli

Gunta Klismeta
redaktore

Daina Oliņa
redaktores vietniece

LPS 24. KONGRESĀ	
JAUNI IZAICINĀJUMI	2
PAŠVALDĪBU AUTONOMIJAS DEKLARĀCIJA	12
KONGRESA REZOLŪCIJAS	12
PALDIES!	15
KONGRESA FOTOMIRKĻI	16
PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ	
INFORMĀCIJAI UN DARBAM	18
EIROPĀ	
ES REĢIONU KOMITEJĀ UN LPS PĀRSTĀVNICĪBĀ BRISELĒ	22
“EIROPAS GADA PAŠVALDĪBA 2013”	
KONKURSA FINĀLAM STARTS – SIGULDĀ	24
IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ	
PIRMKLASNIEKU SATIKŠANĀS JAUNPIEBALGĀ	28
DER ZINĀT	
PAR LIKUMIEM – <i>CILVĒKU VALODĀ</i>	34
PROJEKTI	
GRISI PLUS PARTNERU TIKŠANĀS ALUS MĪĻOTĀJU ZEMĒ – ČEHIJĀ	36
ZIŅAS	
LATVIJAS PILSĒTĀS UN NOVADOS	38
SPORTS	
<i>UZ VIĻŅA JŪRMALĀ</i>	42
ANEKDOTES	
ATPŪTAI, ATELPAI, SMAIDAM	44

Žurnālu iespējams abonēt, piezvanot pa tālruni **67 508 530** vai **67 326 634**

JAUNI IZAICINĀJUMI

Gunta Klismeta

Latvijas Pašvaldību savienības 24. kongresā, kas 9. augustā notika Aucē, bija pārstāvētas 105 pašvaldības.

Meklējot vispiemērotāko saukli šāgada kongresam, tika apspriesti daudzi varianti, līdz izvēle apstājās pie pavisam lakoniskā – jauni izaicinājumi. Lai gan LPS vēsture, kas mērāma jau gandrīz ceturtdaļgadsimta garumā, pilna ar visdažādākajiem sarežģījumiem un kompromisa meklējumiem un pati par sevi ir viens liels izaicinājums salīdzinājumā ar citu valstu pašvaldību asociāciju darbu, jo ar daudz mazākiem resursiem jāspēj aizstāvēt visu pašvaldību intereses un jābūt līdzvērtīgai partnerei sarunās ar valdību, šābrīža politiskā un ekonomiskā situācija liek meklēt jaunas darbības formas – gan visiem novadiem un pilsētām, gan Latvijas pašvaldības apvienojošajai organizācijai.

Atklājot LPS 24. kongresu, namatēvs – Auces novada domes priekšsēdētājs **Gints Kaminskis** kolēģus un viesus uzrunāja ar vārdiem: “Jūs esat atbraukuši

uz pilsētu, kurai laikam vienīgajai Latvijā ir vārda diena, ko svinam ceturtajā martā. Jūs esat ieradušies vienā no septiņām Aucēm, un man pašam ir pārsteigums, pa cik daudz ceļiem šeit var ierasties.” Cerot uz ražīgu darba dienu, Auces saimnieks novēlēja: “Lai mūsu lēmu-

mi ir tādi, kuriem ir rezultāts, un lai mūs sadzird visi, kuriem tas ir jāsadzird!”

Aucenieki delegātus un viesus savā pilsētā un novadā uzņēma ar īpašu izdomu – fanfaru skaņas pūtēju orķestra “Auce” mūziķu izpildījumā no kongresa mājvietas – kultūras nama balkona atskanēja ikreiz, kad katru atbraukušo ciemiņu sagaidīja pats grāfs Mēdems ar kundzi. Savukārt muižas rakstvedis lūdza ikvienam dalībniekam atbildēt uz jautājumu, vai atbilst patiesībai uz senā pergamenta rakstītās Alunāna dziesmas rindiņas “Ar to ar’ esam slaveni, ka gludi mūsu lielceļi...”. Pergamentu muižkungu nodeva LPS priekšsēdim Andrim Jaunsleinim, lai pašvaldības kopā spētu ne tikai atbildēt uz šo svarīgo vaicājumu, bet arī panāktu

risinājumu ceļu lietās, kas satrauc gan Auces, gan citu novadu un pilsētu vietvalžus. Muzikālu sveicienu ciemiņiem bija sarūpējuši Auces jaunākās paaudzes dejotāji – kā uzsvēra muižkungu – “lai lustīga dziedāšana un dancošana piedotu riktīgu štimungu šim svarīgajam pasākumam”.

Kongresā piedalījās arī Saeimas priekšsēdētāja **Solvita Āboltiņa** un Ministru prezidents **Valdis Dombrovskis**, ekonomikas ministrs **Daniels Pavļuts**, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Edmunds**

Sprūdžs, kā arī sadarbības partneri – Latvijas Darba devēju konfederācijas prezidents **Vitālijs Gavrilovs**, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdētājs **Pēteris Krīgers** un Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidents **Ojārs Spārītis**.

Diemžēl Aucē nevarēja ierasties Valsts prezidents Andris Bērziņš, bet viņš bija atsūtījis apsveikumu kongresam.

Valsts prezidenta Andra Bērziņa apsveikums

“Godājamie Latvijas pašvaldību vadītāji un deputāti! Dāmas un kungi!

Sveicu visus deputātus, kuri pirmo reizi ievēlēti kādā no Latvijas pašvaldībām, kā arī tos, kuri ar saviem paveikajiem darbiem izpelnījušies atkārtotu vēlēšanu uzticību!

Pirms gada jūs izvirzījāt apsveicamu mērķi – nodrošināt izcilu uzņēmējdarbības vidi, samazinot administratīvo slogu visos valsts pārvaldības līmeņos. Šis ir ļoti nozīmīgs uzdevums, un ceļš uz tā sasniegšanu ir jāturpina, jo birokrātijas mazināšana nāktu par labu ne tikai pašiem komersantiem, bet arī visai Latvijas tautsaimniecībai kopumā.

Vēlos uzsvērt, ka esmu nodibinājis speciālu ekspertu grupu, kas nodarbojas ar valsts pārvaldības modeļa pilnveidi, un daļa no ekspertu priekšlikumiem pašvaldību sistēmas pilnveidošanai ir veltīti tieši administratīvā sloga samazināšanai. Ceru, ka likumdevējs ņems vērā ekspertu ieteikumus un iestrādās tos attiecīgajos normatīvajos aktos.

Uzskatu, ka šo mērķi efektīvāk ļaus sasniegt arī ciešāka Latvijas pašvaldību sadarbība, apvienojot savus spēkus, zināšanas un pieredzi, piemēram, papildu finansējuma iegūšanai vai investīciju piesaisti reģionam. Ciešāka sadarbība būtu iespēja Latvijas novadiem kļūt vēl zināšākiem, spēcīgākiem un konkurētspējīgākiem.

Savukārt kā savas darbības prioritāti nākamajam periodam aicinu izvirzīt darbu iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes paaugstināšanai un labklājības celšanai. Tikai tā mēs varēsim atgriezt atpakaļ kaut daļu no aizbraukušajiem, vienlaicīgi arī sniedzot iespēju visai Latvijas teritorijai vienmērīgi un veiksmīgi attīstīties. Lai sasniegtu šo mērķi, pašvaldību deputātiem un vadībai jābūt gataviem veikt dinamiskas izmaiņas un jauninājumus savu vēlēšanu labā, vienlaikus lēmumu pieņemšanas procesā aktīvāk iesaistot pašus novadu un pilsētu iedzīvotājus.

Pašvaldība ir vistuvāk iedzīvotājiem, vislabāk pārzina vietējās vajadzības un problēmas, tādēļ arī pašvaldības deputātu padarītais vai nepadarītais vislabāk redzams un visprecīzāk vērtējams. Patiesi ceru, ka, strādājot vietējās varas struktūrās un baudot vēlēšanu piešķirto uzticēšanos, godprātīgi veiksiet savus pienākumus un strādāsiet, lai veicinātu Latvijas pilsētu un novadu izaugsmi.”

Abas augstās valsts amatpersonas – Saeimas priekšsēdētāja un Ministru prezidents LPS 24. kongresa dalībniekus sveica klātienē.

No Saeimas priekšsēdētājas Solvitas Āboltiņas uzrunas

– Vietējo pašvaldību tradīcijas Latvijā ir senākas par valstisku. Tieši vietējās pašpārvaldēs – pagastos – savu pirmo politisko pieredzi guva tie, kas vēlāk izveidoja Latvijas valsti. Gribu to atgādināt, jo vājinās izpratne par pašvaldību vietu un nozīmi sabiedrībā, par valdības un pašvaldību attiecībām un par to, ko nozīmē veselīgas pašvaldības veselīgā valsts pārvaldē.

Dialogs un uzticēšanās – tie ir atslēgas vārdi, kam būtu jāraksturo valsts politikas veidotāju un pašvaldību attiecības. Bet vai tā ir? Vēlos uzsvērt – valsts politikas veidotājiem ir jāraugās uz pašvaldībām nevis kā uz mazajiem brāļiem, bet kā uz vecākajām māsām. Tā nav vienkārši metafora, jo cilvēku spēja risināt problēmas savā ciematā, novadā un pilsētā ir svarīga arī pilnvērtīgai demokrātijai valsts līmenī. Par to pārliecināties tajās reizēs, kad valsts augstākajās institūcijās pietrūkst elementāras sadarbības un spējas kopīgi risināt jautājumus. Daudzās pašvaldībās šādu problēmu nav vai to ir krietni mazāk. Visiem un jo īpaši mums, politiķiem, svarīgi atcerēties un pašiem sev atgādināt, ka valsts un pašvaldību attiecības nav priekšnieku un padoto attiecības. Tās pirmām kārtām ir partnerattiecības, kurām viens kopīgs mērķis – iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana. Laba pārvalde prasa, lai katrs jautājums tiktu risināts tam visatbilstošākajā līmenī un tajā vietā, kur to atrisināt ir visērtāk un visātrāk.

Valsti var salīdzināt ar varenu ozolu – tā stumbrs ir parlaments, kas sargā Satversmē iesakņotās vērtības un likuma garu, sazaroto lapotni veido ministrijas un strādājošie uzņēmumi, kas nodrošina budžeta ziļu ražu, savukārt pašvaldības ir ozola saknes, ar kurām mūsu valsts turas pie zemes, gūstot tās spēku un stabilitāti. Šo salīdzinājumu atgādinu tādēļ, ka tieši pašvaldības kā vietējās varas struktūras atrodas ļaudīm vistuvāk un to darbs parāda, vai spējam paši sevi pārvaldīt. Ikviens Latvijas nostūris un ikkatrs Latvijas iedzīvotājs ir pelnījis uzmanību un godīgu attieksmi. Pat visattālākās mājas ir mūsu pašu mājas, kurās cilvēki vēlas būt pārliecināti, ka spēs samaksāt komunālo pakalpojumu rēķinus, būt droši par savu darba vietu, audzināt un skolot bērnus, pārvietoties pa izbraucamiem ceļiem, skatīties televīziju latviešu valodā un vienkārši – justies piederīgi. Savukārt aizbraukušie cer uz reālu iespēju atgriezties mājās un saistīt dzīvi ar savu novadu, ar savu Latviju.

Dažkārt un arī politiķu vidū nereti nākas sastapties ar mazliet vīzdegunīgu attieksmi – sak', pašvaldībām jau

jānodarbojas tikai ar ielām un *trubām*, savukārt Saeimā un valdībā – tur nu gan tiek risināti augstās politikas jautājumi. Šī pieeja ir pilnīgi aplama, jo ne jau tas, par ko lemj, nosaka politiku darba rezultātu, bet gan tas, kā un cik kvalitatīvi tiek lemts un cik lielā mērā pieņemtais lēmums atbilst ikviena iedzīvotāja ilgtermiņa interesēm. Tā attiecībā uz sociālo problēmu risināšanu valsts politikas veidotāji aizvien vairāk saprot, ka to rīcībā esošie līdzekļi ir ierobežoti, lai efektīvi mīkstinātu ekonomiskās krīzes radītās sekas. Savukārt pašvaldības, krietni labāk par valsts birokrātiju pārzinot konkrētās vietas sociālās problēmas, šeit ir neaizstājams valdības partneris, bez kura iesaistīšanās valsts savus uzdevumus vienkārši nespēs veikt. Tieši tādēļ vēlreiz atgriezšos pie **efektīva dialoga ar pašvaldībām**, un tas, manuprāt, ir valsts politikas goda un prestiža jautājums. Taču abām pusēm reizēm pietrūkst svarīgā resursa – **uzticēšanās**, un tās veidošanā gan Saeimai, gan tās komisijām un frakcijām jāiegulda neatlaidīgs darbs.

Runājot par pašvaldību un valsts attiecībām, nevaram izvairīties no jautājuma par politisko partiju un ideoloģiju lomu šajā sadarbībā. Jau sen novērojams, ka pašvaldības cenšas distancēties no valsts līmeņa politikas, no partiju ķīviņiem un sadursmēm. Lielā mērā tās ir pašu partiju vājuma problēmas, taču šo situāciju nevajag uzskatīt par pašpietiekamu un normālu. **Pašvaldībām** būtu aktīvāk jāiesaistās **debatēs par valsts nākotni** – tas nevar būt vienpusējs process, kurā dominētu Rīgas politika no augšas un tās uzstādītie jautājumi. Gluži pretēji – partiju dzīves atveseļošanai ļoti svarīgas ir vietējās iniciatīvas, to iesaiste lēmumu pieņemšanas procesā. Tādēļ man ir patīams prieks, ka kongress ne tikai izvērtēs pašvaldību padarīto, bet arī pieņems virkni rezolūciju, kas skar gan pašvaldību iekšējo darbu, gan vidēja termiņa politiku valstī, kura tieši attiecas uz pašvaldībām un galu galā tomēr attiecas uz mūsu valsts attīstību kopumā.

Šobrīd, kad statistiskie rādītāji liecina par ekonomiskās situācijas stabilu uzlabošanos, īpaši svarīgi ir domāt par **nevienlīdzības un nabadzības mazināšanu** valstī, un pašvaldībām šeit ir ļoti nozīmīga loma. Nav noslēpums, ka minimālo algu valstī saņem ap divsimt tūkstošiem strādājošo. Tas nozīmē, ka minimālo algu saņem gandrīz katrs ceturtais Latvijas iedzīvotājs jeb, saucot lietas īstajā vārdā – ceturta daļa mūsu valsts iedzīvotāju dzīvo uz nabadzības sliekšņa! Šo situāciju vērēt labāku varam tikai kopīgiem spēkiem. Tāpēc budžetā tiek plānota minimālās algas palielināšana līdz 225 latiem jeb 320 eiro, tāpat paredzēts ieviest diferencētu neapliekamo minimumu un atvieglojumu paaugstināšanu par apgādībā esošām personām līdz 98 latiem mēnesī. Manuprāt, tie ir ļoti būtiski soļi, jo, tos īstenojot, ģimenei, kurā aug divi bērni un abi vecāki strādājot saņem minimālo algu, ienākumi gadā pieaugs par 804 latiem jeb 1144 eiro. Ņemot vērā, ka mājsaimniecības izdevumi viena ģimenes locekļa uzturam pērn bija vidēji 55 lati mēnesī, šo potenciālo ieguvumu varēs pārvērst kā maksu par pārtiku trīsarpus mēnešiem, samaksu par mājokli, ūdeni, elektroenerģiju un gāzi piecu mēnešu

apjomā vai septiņu mēnešu maksu par transportu. Tā ir nevienlīdzības mazināšanas politika, kurā lielāks ieguvums paredzēts tieši tiem cilvēkiem, kas dzīvo uz nabadzības sliekšņa un trūkumu izjūt visvairāk. Tas nozīmē lielāku atbalstu ģimenēm ar bērniem un vēl vienu soli tuvāk tādai Latvijai, kurā ikkatrs jūtas pieņemts, gaidīts, kur dzimst bērni un cilvēki jūtas droši par savas ģimenes nākotni.

Šogad aizvadījām pašvaldību vēlēšanas, un tajās Latvijas iedzīvotāji pauda, manuprāt, skaidru atbalstu nevis tukšu, uzpūstu vai radikālu reformu solītājiem, bet reāla darba veicējiem, kas savā iepriekšējā darbībā parādījuši ieinteresētību savas pašvaldības attīstībā un cilvēku labklājības veicināšanā. Jaunais mandāts nozīmē ne tikai jaunu darba cēlienu, bet arī laiku bez priekšvēlēšanu stresa palūkoties uz savas pašvaldības līdzšinējo darbības veidu un iespējām, kā to pilnveidot, kā jaunajai komandai realizēt tos uzdevumus, kas katrā konkrētajā vietā ir visvairāk nepieciešami. Un būsim reālisti – arī veiksmīgas ekonomiskās attīstības gadījumā diez vai budžeti būs tik lieli, cik mēs vēlētos. Tādēļ ir jādomā par **jaunu piesaistīšanas mehānismu izveidi** un nepārtrauktu **dialogu ar iedzīvotājiem**, kas pārvaldi padarītu efektīvāku un atbilstošāku cilvēku vajadzībām. Tas ir jautājums par mūsu vietējās demokrātijas ilgtspēju un vienlaikus arī par katra pašvaldības politika nākotni.

Valdība un Saeima ir pašvaldību partneris, nevis priekšnieks vai pat ienaidnieks. Šajās attiecībās bieži pietrūkst resursa, kas ir deficīts visā Latvijā – uzticēšanās. Taču tā nerodas no deklarācijām un skaidrām runām, uzticēšanās rodas no reālas sadarbības, izpratnes un doto solījumu turēšanas. Vēlreiz uzsvēršu – **Saeima ir atvērta jūsu idejām, Saeima ir jūsu partneris**, un tikai kopā mēs varam izveidot tādu Latviju, kādā vēlamies dzīvot paši un mūsu bērni.

No Ministru prezidenta Valda Dombrovska uzrunas

– Vispirms atļaujiet jūs apsveikt ar panākumiem nesenaļās pašvaldību vēlēšanās, saņemot iedzīvotāju uzticību strādāt savas pilsētas, sava novada attīstībai! Aicinu pret šo darbu izturēties ar vislielāko atbildību un novēlu turpmākajos četros gados sasniegt tos mērķus, kurus vēlēti uzticējuši jums īstenot!

Esmu pārliecināts, ka atšķirībā no iepriekšējo četru gadu cēliena, kad valsts kopā ar pašvaldībām lielu

uzmanību veltīja krīzes pārvarēšanai, šajā posmā mums ir maksimāli efektīvi jāizmanto visas iespējas, lai caur ekonomisko izaugsmi celtu valsts un sabiedrības labklājību. Lai ātrāk virzītos uz mūsu kopīgajiem mērķiem – stabilu izaugsmi un tautas labklājības un dzīves līmeņa pieaugumu, ir svarīgi valdības un pašvaldību darbu vērst vienā virzienā.

Viens no instrumentiem šo mērķu sasniegšanai ir **valsts un pašvaldību budžeta politika**. Gatavojot nākamā gada budžetu, iespējams, ir pārspēts Latvijas rekords ministriju un iestāžu pieprasījumu un budžeta iespēju attiecību ziņā – ministriju un iestāžu iesniegtie pieprasījumi pārsniedz pusmiljardu latu, bet budžeta ierobežoto iespēju dēļ prioritāriem pasākumiem varēsīm novirzīt tikai ap 60–70 miljoniem latu.

Lai pilnvērtīgi uzsāktu darbu pie budžeta izdevumu daļas, jāizvērtē arī **valsts budžeta un pašvaldību budžeta ieņēmumu daļa**. Pašvaldību savienība aicina darbaspēka nodokļu samazināšanas problēmas nerisināt uz pašvaldību budžeta rēķina, bet meklēt alternatīvus variantus. Tieši tāds ir sagatavots, un šis scenārijs paredz nevis par diviem procentpunktiem samazināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi, bet par vienu procentpunktu samazināt sociālās apdrošināšanas iemaksu likmi, ieviest diferencētu neapliekamo minimumu, kas atkarībā no iedzīvotāju ienākumu līmeņa ir starp 65 un 140 eiro, un no nākamā gada pirmā janvāra palielināt atvieglojumu par apgādībā esošām personām līdz 140 eiro.

Uzskatām, ka tādā veidā iespējams atrisināt vairākas problēmas saistībā ar nākamā gada budžetu. Pirmais nopietnais jautājums ir par **pašvaldību budžetiem** – te mēs skaidri pasakām, ka darbaspēka nodokļa samazinājuma pamatsmagumu iznesīs valsts budžets, bet pašvaldību budžeti no tā būs ieguvēji. Tādējādi tiek saglabāts uzstādījums un Pašvaldību savienībai dotais apsolījums, ka pašvaldību budžetu ieņēmumu pieaugums būs proporcionāls valsts pamatbudžeta pamatfunkciju pieaugumam – **valsts un pašvaldību budžeti pieaugs līdzvērtīgi**, un nebūs tā, ka valsts budžets pieaugs, bet pašvaldību budžeti stāvēs uz vietas vai pat samazināsies. Otra problēma, uz ko norādīja gan starptautiskie, gan arī pašmāju eksperti, saistīta ar **ienākumu nevienlīdzības mazināšanu**, tāpēc plānots neapliekamā minimuma un atvieglojuma par apgādībā esošām personām paaugstinājums, līdz ar to lielāks atbalsts paredzēts iedzīvotājiem ar mazākiem ienākumiem un arī ģimenēm ar bērniem. Trešā problēma skar uzņēmējus un darba devējus, tādēļ turpināsim **samazināt darbaspēka nodokļus**, pazeminot sociālās apdrošināšanas iemaksu likmi un arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa slogu, īpaši mazākatalgotiem darbiniekiem. Darbaspēka nodokļu samazināšana būs nākamā gada budžeta centrālā prioritāte, bet ne vienīgā, jo jārīnās arī daudzi citi jautājumi. Tā kā jaunais priekšlikums uzlabo budžeta bilanci par 26 miljoniem latu, tos varēsīm novirzīt citiem prioritāriem pasākumiem.

Protams, par šo jauno piedāvājumu vēl jāpanāk politiska vienošanās koalīcijā.

Attiecībā uz **pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondu** nākamgad būtiskas izmaiņas nav paredzētas – ne proporcijā starp pilsētām un novadiem (53/47), ne arī tām papildu dotācijām, kas tiek sniegtas izlīdzināšanas fonda ietvaros pilsētām un novadiem ar zemākajiem vērtētajiem ienākumiem – šie līdzekļi jau iekļauti 2014. gada budžeta bāzē un būs pašvaldībām pieejami.

Pēdējā laikā daudz diskutēts par **proporciju starp valsts un pašvaldību budžetiem** un to, vai krīzes rezultātā un pēckrīzes periodā tā nav izmainījies par sliktu pašvaldībām. Atzīmēšu, ka pašvaldību budžetu iespējas proporcionāli valsts budžetam pašreiz ir tuvu vēsturiskajam maksimumam, raugoties desmit gadu periodā. Salīdzinot valsts un pašvaldību budžetu apjomus pret tā saucamo trekno 2007. gadu, redzams, ka pašvaldību budžeti jau tagad par desmit procentiem pārsniedz 2007. gada līmeni, bet valsts budžets 2007. gada līmeni vēl nav sasniedzis, līdz ar to nevar uzskatīt, ka valsts risinātu problēmas uz pašvaldību rēķina. Taču mums ir daudz jautājumu, kas jārīnās budžetā, un tie nav tikai valdības, bet visas valsts un arī pašvaldību jautājumi. **Budžeta prioritātes**, ko piedāvājam no savas puses, ir nabadzības un nevienlīdzības mazināšana, demogrāfiskās situācijas uzlabošana, veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības veicināšana un transporta un ceļu infrastruktūras attīstība, turklāt tās cieši saistītas ar reģionālo attīstību un ne tikai Rīgas, bet visu reģionu labklājību.

Taču mēs nesagaidīsim ilgtermiņa un stabilu ekonomisko izaugsmi, ja valsts vai pašvaldības tikai pasīvi gaidīs, kad izaugsmes augļi paši no sevis iekritīs klēpī. Arī **pašvaldībām** aktīvi jāstrādā pie jaunu ieņēmumu un darbavietu radīšanas caur **investīciju piesaisti un uzņēmējdarbības aktivitātes celšanas savā teritorijā**. To uzskatu par vienu no būtiskākajiem jautājumiem nākamajos četros gados gan valsts, gan pašvaldību darbā. Šo mērķu sasniegšanu var sekmet vairāki darba aspekti un pirmām kārtām aktīva rīcība investīciju piesaistē. Valsts veic daudzus pasākumus, lai investīciju ieplūdi, īpaši ražošanas sektorā padarītu pēc iespējas vienkāršāku, mazinot birokrātiju, radot jaunus atbalsta instrumentus, pilnveidojot esošos un investējot infrastruktūrā, taču valsts viena vai valdība viena visu izdarīt nevar. Lai investīciju projektu novestu līdz realitātei, tas jāīsteno kādas konkrētas pašvaldības teritorijā, un te ļoti liela nozīme ir vietējās pašvaldības atvērtībai un pretimnākšanai. Pašvaldībām vērts analizēt faktoros, no kā atkarīga investīciju ieplūde, kādas ir administratīvās un finansiālās iespējas nodrošināt infrastruktūru, cik iedzīvotājiem draudzīga un efektīva ir būvvalde un citi pakalpojumu sniedzēji, vai komunikācija ar vietējiem iedzīvotājiem ir pietiekami efektīva, izskaidrojot ieguvumus no jaunas ražotnes izveides, cik prasīgi

LPS 24. KONGRESĀ

tiek izmantotas Eiropas Savienības fondu piedāvātās iespējas un citus. Katrai pašvaldībai būtu jāidentificē savas priekšrocības investīciju piesaistē, jāatrod potenciālo investoru loks un jāizveido ar tiem ciešs dialogs. Vērtīgi apgūt arī to pašvaldību praksi, kam jau ir labi rezultāti investīciju piesaistē.

Otrs jautājums cieši saistīts ar **pašvaldību finansiālo un administratīvo kapacitāti**. Tām pašvaldībām, kam līdz šim nav veicies tik labi, jāmeklē vājo rezultātu iemesli, neizslēdzot arī iespēju apvienoties, ja pašvaldības mazais izmērs ir acīmredzams šķērslis tās spējai vairot uzņēmējdarbības aktivitāti un nodrošināt kvalitatīvus pakalpojumus iedzīvotājiem. Latvijā ir atsevišķi novadi, kur valsts vai pašvaldības finansētās iestādes ir gandrīz vai vienīgās darba devējas šajā teritorijā, tāpēc novadiem jāmeklē iespējas radīt darba vietas privātajā sektorā.

Pagājušajā gadā pašvaldību rokās nodevām **nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanu**, paplašinot vietējo pašvaldību iespējas noteikt gan nodokļa likmi, gan atlaides vai kā citādi ietekmēt šā nodokļa politiku. Šis ir labs instruments, kas var palīdzēt pašvaldībām investīciju piesaistē un arī lai piespiestu īpašniekus sakārtot savus īpašumus – diferencējot likmes, nosakot maksimālās likmes nesakārtotiem īpašumiem un tamlīdzīgi. Pašvaldībām iespējams arī nekustamā īpašuma nodokļa atlaides formā sniegt mērķētu sociālo atbalstu mazaktīviem iedzīvotājiem. Taču kopš jaunās pieejas ieviešanas parādījušies vairāki negatīvi blakusefekti. Tā atsevišķas pašvaldības izšķērdē potenciālos nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumus, bez izvērtējuma piešķirot lielas nodokļa atlaides, tādējādi mēģinot it kā konkurēt ar citām pašvaldībām attiecībā uz iedzīvotāju reģistrēšanu un cerot iegūt lielākus iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus. Šāda rīcība nedod nekādu pievienoto vērtību valstij kopumā un vērtējama negatīvi.

Vēlos apliecināt cieņu Latvijas Pašvaldību savienībai kā prasīgam, bet konstruktīvam valdības partnerim,

kas aktīvi cīnās par reģioniem, pārzinot vissīkākās detaļas. Tāpēc **ciešs dialogs ar pašvaldībām** vienmēr ir bijis un būs **manā un valdības dienaskārtībā**.

Kongresā uzrunas teica arī Latvijas Pašvaldību savienības sociālie partneri no Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK), Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) un Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA).

LDDK prezidents **Vitālijs Gavrilovs** atzinās, ka savulaik septiņus gadus bijis pašvaldības priekšsēdētāja vietnieks, tāpēc labi pārzina vietējo pašvaldību darbu, un par vietējās varas galveno uzdevumu viņš uzskata pārdomātu un racionālu saimniekošanu novadā vai pilsētā un visdažādāko iespēju un priekšnoteikumu radīšanu cilvēku labākai dzīvei, darbam un savas teritorijas attīstībai. Savukārt labākos partnerus pašvaldībām Gavrilova kungs iesaka meklēt organizētā pilsoniskajā un biznesa sabiedrībā. LBAS priekšsēdētājs **Pēteris Krīgers** Latvijas pašvaldības salīdzināja ar ķenguru, izstātot par nesenu atgadījumu Austrālijā, kur ķengurs, visu nakti gulēdams blakus bērnam, izglābis viņu no nosalšanas.

LPS jaunākā sadarbības partnera Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidenta **Ojāra Spārīša** uzruna bija vērsta uz nākotni – uzsverot izglītības, zinātnes un ražošanas sinerģiju, pašvaldībām piedāvājot zinātnieku un ekspertu kvalifikāciju, zināšanas un pieredzi visdažādākajās nozarēs, lai veidotu platformu dialogam, un “atrodot trūkstošo pusmiljardu valsts budžetā” – izrādās, mūsu valsts aparātā nodarbināti seši procenti no Latvijas darba ņēmējiem un gadā tas “apēd” vienu miljardu latu. Klātesošie piekritoši māja viņa ierosinājumam birokrātisko aparātu samazināt uz pusi – šeit tad būtu trūkstošais pusmiljards.

No LPS priekšsēža Andra Jaunsleiņa ziņojuma

– Šim ziņojumam un arī kongresam izvēlējāmies moto – jauni izaicinājumi. Kādi tie ir? Nākamgad apritēs desmit gadu, kopš esam Eiropas Savienībā, un vairs nevaram saukties par ES jauno valsti. Vairāk nekā 20 gadus esam nodzīvojuši neatkarīgā valstī un gribam zināt, kurp ejam. Šos jautājumus uzdodam

gan pašī sev, gan mums kā pašvaldību vadītājiem un deputātiem, kas saņēmuši uzticības mandātu no saviem iedzīvotājiem, ir jāsniedz atbilde par to, kādu vēlamies redzēt savu valsti, kā gribam dzīvot un ko ceram sasniegt.

Kopš 2008. gada pasaules ekonomiskās krīzes Latvijā valda doktrīna, ka attīstības pamats būšot **taupība**. Tā ir arī mūsu ģimenēs un cilvēkos iesakņojusies tradīcija, taču jāizšķir, vai ar taupību saprotam līdzekļu racionālu izlietošanu vai tā ir bezmērķīga taupīšana. Grūti iedomāties, kurai citai sabiedrībai būtu pieņemams tāds eksperiments, kā krīzes pārvarēšana notika mūsu valstī. Taupīšana nedrīkst kļūt par pašmērķi, lai nenovestu tautu vēl lielākā nabadzībā.

Krīzes gados pašvaldības bija valdības partneri, bet tagad mūsu ieteikumos vairs negrib ieklausīties. Ticēdama, ka taupības politika veicinās attīstību, un nespēdama pārstrukturēt ne ekonomiku, ne pārmērīgi birokrātisko valsts pārvaldi, centrālā valdība cenšas atrisināt savas problēmas uz pašvaldību budžeta samazinājuma un iedzīvotāju rēķina. Liela kļūda bija pērnruuden pieņemtais lēmums par iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanu, kas negatīvi ietekmētu pašvaldību budžetus. Savukārt "Parex" bankai, Krājbankai un "Liepājas metalurgam" vienkārši atdevām nodokļu maksātāju naudu. Likvidējot nacionālās bankas un naudas apsaimniekošanu nododot citu valstu īpašumā esošām finanšu institūcijām, esam atkarīgi no viņu žēlastības, un neticu, ka ārzemju baņķierus interesē Latvijā ieguldīt naudu attīstībai, drīzāk viņus vada domas par īstermiņa biznesu. Mana pārliecība, ka nevienam citam, izņemot mūs pašus, nerūp, kāda dzīve ir šai valstī šobrīd un kā dzīvos mūsu bērni un mazbērni. Līdz ar to, stratēģiskus lēmumus pieņemot, valstij būtu ļoti rūpīgi jāizvērtē, vai to tiešām vajag darīt vai ne, un ikreiz jāatceras latviešu sakāmvārds: septiņreiz nomēri un vienreiz nogriez! "Parex" bankas, Latvijas Krājbankas un "Liepājas metalurga" glābšana ar valsts budžeta naudu tāpat kā Hipotēku un zemas bankas pārdošana ir **kļūda**. Tas ir tāpat kā

pārdot kādam uzvalku un vēl kabatā ielikt miljonus līdzi. Ja šī nauda būtu novirzīta, teiksim, ceļu sakārtošanai, tad Latvijas ekonomiskais stāvoklis patlaban būtu daudz labāks.

Pašvaldībās satraukumu rada idejas par **ūdensapgādes un siltumsaimniecības privatizāciju**, jo tikai privātais spējot to labi apsaimniekot. Bet paraudzīsimies bankrotējušo uzņēmumu sarakstā – vai tie ir valsts un pašvaldību uzņēmumi, kas bankrotē un kurus esam bijuši spiesti glābt, ieguldot nodokļu maksātāju naudu milzīgos apjomos? Efektīvi un labi var strādāt gan privātie, gan valsts un pašvaldību uzņēmumi. Panacejas te nav, jo daudzkas atkarīgs no šo uzņēmumu īpašniekiem, vadītājiem, menedžmenta un daudziem citiem faktoriem. Tāpēc vai mums par sviestmaizi vajadzētu atdot arī savus pašvaldību ūdensapgādes un siltumapgādes uzņēmumus? Nenoliedzami, tas ir izdevīgs bizness, jo, kamēr tecēs pēdējā pile no krāna un vajadzēs ūdeni un ziemā siltumu, atdosi pēdējo un samaksāsi. Tikt pie šāda monopolstāvokļa atšķirībā no privātā sektora, kur, piemēram, kurpes jāsarāžo tādas, lai kāds nopirktu, ir fantastiska izdevība.

Valdība iecerējusi veikt arī **publisko finanšu pārdaļi**. Makroekonomiskais scenārijs paredz iedzīvotāju ienākuma nodokli no 25 procentiem samazināt uz 20 procentiem no bruto algas, nekompensējot relatīvās daļas samazinājumu kopbudžetā. Nav jau runa par to, ka darbaspēka nodokļi jāsamazina – tur mums ar valdību nekad nav bijušas domstarpības, taču jautājums ir par to, kā to darām – vai domājam ilgtermiņā vai pakļaujamies īstermiņa lēmumiem. Mums visiem būtu jāatceras, ka nekas nav dārgāks par īstermiņa lēmumiem, jo tie pārvēršas ilgtermiņa problēmās.

Tāpat rūpīgi būtu jāizvērtē tā saucamā **veselības nodokļa ieviešana**. Valdības piedāvājums ir šo nodokli ieviest uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa rēķina trīsarpus procentu apmērā no bruto algas. Premjers un finanšu ministrs šo procesu gan piebremzējuši, tomēr atteikušies no šīs ieceres nav.

LPS 24. KONGRESĀ

Izvirzītas arī vairākas citas apšaubāmas idejas – piemēram, pašvaldībām atņemt **pusi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa** un **izmantot to pašvaldību finanšu izlīdzināšanai** – samazināt (pat divkārt) atskaitījuma likmi, veidojot tās vietā vispārējo dotāciju. Manuprāt, šis piedāvājums slēpj mehānismu, ko varētu izmantot politisku jautājumu risināšanai.

Novērojami arī mēģinājumi **regulēt pašvaldību pakalpojumus**. Taču pašvaldības un teritorijas ir tikpat dažādas kā cilvēki, un centralizēti uzrakstīt vienus noteikumus visiem reģioniem nav iespējams. Nosakot vienādas jebkura pakalpojuma sniegšanas normas, tiek sadārdzināti paši pakalpojumi un pašvaldība padarīta neefektīva. Bet kāpēc to grib darīt? Tādēļ, ka centrālā valdība neuzticas ne pašvaldībām, ne cilvēkiem. Atkal jāuzsver uzticēšanās lielā nozīme un atbildība. Mēs kā pašvaldību vadītāji un deputāti to labi zinām, jo esam ievēlēti uz uzticēšanās pamata. Tā ir milzu vērtība, ko iegūst ilgākā laikā, bet pazaudēt var ātri. Šeit mūsu valsts varētu būt citiem piemērs, ja mēs spētu mainīties iekšēji un atteiktos no sīkas reglamentācijas. Pilnīgi pietiktu, ja valsts līmenī definētu principus, kas jāievēro, un par tiem būtu jāatskaitās, bet pārējo katrā vietā varētu darīt atšķirīgi, galvenais – lai tiku sasniegts mērķis.

Nav atbalstāma ideja **atjaunot nomenklatūru**, tajā skaitā pašvaldību kapitālsabiedrībās, un veidot vienotu darbinieku datubāzi – deviņdesmito gadu vidū taču to likvidējām. Vai gribam atgriezties pie izpildkomitejām, kur izpildkomitejas priekšsēdētājs (tagad viņu varētu saukt par izpilddirektoru) kopā ar darbiniekiem būtu centralizēti pakļauti valdībai un tā visu regulētu, deputātiem atstājot vien butaforijas lomu? Es un daudzi kongresa dalībnieki piedalījās šā procesa likvidēšanā, un, kamēr mēs darbosimies, neko tādu nepieļausim – vienalga, kādu ideju vārdā to piedāvā.

Tāpēc arī neatbalstām ideju, ka **izpildvara** pēc iespējas **jāatdala no lēmējvaras**. Kāda jēga tad ir lēmējvarai, ja izpildvara ir pati par sevi? Izpildvara ir lēmējvaras īstenotāja un dara to, ko nolēmusi lēmējvara, kuri dots vēlētāju mandāts.

Mūs kā valsts pilsoņus satrauc **tiesiskais nihilisms**, kas valda Latvijā, piemēram, slimnīcu finansēšanā. Ik gadu slimnīcas pārtērē līdzekļus, jo saslimušie taču jāārstē un jāsniedz pakalpojumi, bet vadītājam atliek gaidīt, vai grozīs budžetu un naudu slimnīcai tomēr iedos vai viņu vedīs uz cietumu, jo ir pārkāpta finanšu disciplīna, ārstējot cilvēkus “uz krīti”. Ko tādā veidā mānām? Paši sevi! Tāpat par ceļu uzturēšanu – likvidējot ceļu fondu, faktiski tika pārtraukts vērā ņemams finansējums, un daudzi ceļi ir tuvu sabrukšanai. Tagad ir jāatzīst, ka tā bija kļūda, bet tobrīd ceļu fonda vietā vajadzēja izveidot tādu mehānismu, lai resursi šai nozarei nepazustu un būtu saprotami un pieejami.

Vēl viena lieta, kam gribu pievērst uzmanību – vai **visi resursi**, kas mums pieejami un ko iekasējam no nodokļiem, tiek **atklāti uzrādīti** un visiem ir saprotami. Uzskatu, ka esam kļuvuši par ķīlniekiem, jo valsts iesaistījies lielā finanšu piramīdā, ko sauc par pensiju otro līmeni. Tāpēc vajadzētu pārskatīt, vai tas, ko darām, ir pareizi ilgtermiņā, kamēr vēl neesam pazaudējuši daudz lielākas summas.

Liels drauds mums visiem ir **normatīvisms**, tāpēc gandarījums, ka pagājušā gada decembrī Prezidents parakstījis rīkojumu, uzdodot Tieslietu ministrijai samazināt tiesību normu skaitu un apjomu. Procesi, kas norisinās pie mums, ir līdzīgi arī Eiropā un raksturīgi krīzes situācijā, kad notiek koncentrēšana, centralizēšana un autonomijas ierobežošana. Diemžēl Latvijā centralizācija saglabājusies arī pēc krīzes beigām, tāpēc viens no steidzamākajiem uzdevumiem ir dažādu krīzes laikā pieņemto normatīvo aktu atcelšana, ja tie būtiski ierobežo pašvaldību darbu.

Bet tagad par **jaunām iniciatīvām**, jo kritika jau problēmas neatrisina, taču uz daudzko liek paraudzīties vērtējoši – ar domu, ka kritika vērsta uz to, lai šīs lietas uzlabotu. Ja mūsu argumenti un iepriekšējā darbība nespēj valdību pārliecināt, ir jāmeklē jaunas formas un jauni sabiedrotie un jāpierāda, ka tas, ko piedāvājam, ir viens no iespējamajiem risinājumiem. Pašvaldību asociāciju pieredze liecina, ka pašvaldības gūst panākumus tajos gadījumos, kad tās prot atrast kopējās intereses un savstarpēji vienoties.

Vispirms par mūsu pašu organizācijas – **Latvijas Pašvaldību savienības attīstību**. Uzsvēršu, ka LPS ir biedru organizācija, kurā katra biedra intereses ir svarīgas, tāpēc sadarbība tiek turpināta arī ar tām pašvaldībām, kas apturējušas dalību LPS. Pie **iepriekšējā sasaukuma ieguvumiem** var minēt sadarbību ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Latvijas Zinātņu akadēmiju un augstskolu Rektoru padomi; LPS pārstāvji piedalījušies sarunās ar Starptautisko Valūtas fondu un Eiropas Komisiju, kā arī Reformu vadības grupā, ko vada premjers; izveidots uzņē-

mējdarbības atbalsta tīkls; rasta kopīga pozīcija vairākos smagos jautājumos. Par **zaudējumiem** uzskatāma divu pašvaldību darbības apturēšana LPS un valdības neizpratne par pašvaldības jēdzienu un pašvaldības būtību. Pēdējā laikā parādījusies arī tendence cīnīties par varu nevis atklāti vēlēšanās, bet izmantojot dažādus administratīvos resursus, arī likumdošanu, lai mainītu vēlēšanu rezultātus, liedzot deputātiem ieņemt atsevišķus amatus. Valdība arī mēģina nostādīt vienu pašvaldību grupu pret otru.

Uzsvēršu, ka *skaldi un valdi* politika nav tā labākā, un aicinu risinājumus meklēt sarunu ceļā, tāpēc viens no jaunajiem izaicinājumiem ir **konstruktīvu sarunu atjaunošana**. Lai 2012. gada negatīvais piemērs, kad finanšu sarunās valdība neslēpti mānījās un pārkāpa gada laikā dotos solījumus, palīdz sarunas padarīt konstruktīvas!

LPS pamats ir piecas **komitejas**, un to nostādnes nosaka ikdienas pašvaldību interešu lobēšanas darbu. Priecē, ka pieaug komiteju locekļu aktivitāte, turklāt nodrošinātas iespējas tiešsaistē piedalīties komiteju sēdēs ikvienam pašvaldību interesentam. Tuvākajos mēnešos LPS uzsāks Norvēģijas finanšu instrumenta projektu, lai paaugstinātu savu kapacitāti. Veidosim sadarbības (mācīšanās salīdzinot) tīklus, salīdzināmo datubāzi, kurā tiks iekļauti rezultātīvie rādītāji un veiksmīgās un neveiksmīgās prakses piemēri, un sekmēsīm pašvaldību stratēģiju izstrādi, izmantojot faktus un pieredzi un virzot to uz rezultātu.

Domājot par visu **pašvaldību attīstību**, mūsu izaicinājums – panākt sabiedrības atbalstu līdzsvaram starp valdības un pašvaldību budžetiem un galvenā prasība valdībai – pašvaldību nodokļu ieņēmumi kā proporcija no visiem valsts nodokļu ieņēmumiem. Šeit mūsu pozīcija atšķiras no modeļa, ko piedāvā premjers un Finanšu ministrija. Mēs uzskatām, ka, tikai ievērojot proporcionalitātes principu, var atgriezties pie godīgām sarunām. Proporciju nodrošina, mainot atskaitījuma likmi pašvaldībām no iedzīvotāju ienākuma nodokļa. Šobrīd šī proporcija ir 18,5 procenti, nākotnē ceram uz 25 procentiem.

Liels izaicinājums ir panākt **budžeta atklātību** – lai valdība neslēptu pārskaitījumus otrā līmeņa pensijām, lai būtu uzskaitē par katrā pašvaldībā veiktajām investīcijām un saņemto atbalstu no ES fondiem un lai tiktu krāti un publicēti dati par katras pašvaldības ekonomisko attīstību.

Pašvaldībām un LPS jāspēj **pierādīt esošo pašvaldību spējas**. Izvērtēt administratīvi teritoriālo reformu ir pārāgri, jo strukturālās pārmaiņas novados vēl ir pusceļā. Lai domātu par turpmākām centralizēti organizētām pārmaiņām, vajadzīgs laiks un zinātniski pamatots vērtējums.

Pie prioritāri veicamajiem uzdevumiem pieder **šķēršļu novēršana uzņēmējdarbībai**. Šobrīd definēti šādi šķēršļi: ierobežojumi valsts atbalstam no pašvaldību puses; ierobežojumi pašvaldības komercsabiedrību veidošanai; cīņa pret vietējā uzņēmēja atbalstu; dogma, ka jākavē iekšējā tirgus sildīšana. LPS pasludinājusi uzņēmējdarbības veicināšanu par prioritāti numur viens, un mūsu izaicinājums – atbalstīt savus uzņēmējus, nevis akli sekot citu valstu uzņēmēju lobijam.

Jaunais izaicinājums ir **sabiedrības atbalsts daudzveidībai** – vietējo resursu izmantošanai un vietējo tradīciju respektēšanai, kas ir pamats lētākajam risinājumam un precīzākai iedzīvotāju vēlmju izpildei. Dažādība ļauj salīdzināt panākumus un neveiksmes un izvēlēties labāko ceļu vienīgā vietā, kas var būt kļūda. Daudzveidības atzišana un veicināšana ir arī pašvaldības principa pamatā.

Valstij jāpārskata daudzas jomas un strīdīgās pozīcijas, un, ja valdība un pašvaldības mācēs savā starpā sarunāties, tad ieguvēji būs Latvijas iedzīvotāji. Lai sasniegtu lielus mērķus, ir jābūt kopā. Mēs varam izvirzīt visdažādākās idejas un priekšlikumus, taču, ja nebūs vairākuma atbalsta, tos nebūs iespējams īstenot. Bet kaut ko panāksim tikai tad, ja saņemsim atbalstu no jums – pirmām kārtām no pašvaldībām un arī no sabiedrības. Mazos mērķus varam sasniegt katrs atsevišķi, lielos mērķus – tikai esot kopā. Mums jābūt kopā, tur arī slēpjas visa panākumu atslēga.

Tā kā bija, tā vairs nebūs. Būs jauni izaicinājumi, un mums jāvirzās uz priekšu. Mēs zinām, ko gribam sasniegt, un esmu pārliecināts, ka varam to izdarīt. Pašvaldības un LPS ir atvērti sarunām, taču, ja kāds izvēlēsies citas metodes – mēs attiecīgi reaģēsim.

Stipras un efektīvas pašvaldības ir mūsu nākotne. Un, cik stipras un vienotas būs pašvaldības, tik stipra būs arī Pašvaldību savienība.

Dažas atziņas no runām kongresā

LPS Revīzijas komisijas priekšsēdētāja un Amatas novada pašvaldības vadītāja **Elita Eglīte** izteica vēlējumu: *“Mēs būsīm tik stipri, cik visi kopā būsīm stipri, cik stiprs būs vājākais no mums”* un puda Revīzijas komisijas ieteikumus Pašvaldību savienības turpmākajai darbībai:

- realizēt ilgtermiņa projektus, kas uzlabotu Latvijas pašvaldību pārvaldību un veiktspēju;
- LPS administrācijai aktīvi aizstāvēt pašvaldību intereses valsts varas un pārvaldes institūcijās, īpaši Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības sarunu protokola sagatavošanā;
- LPS administrācijai turpināt tikšanos ar Latvijas pašvaldībām informācijas apmaiņai;
- finansiālajā darbībā vadīties pēc apstiprinātās ieņēmumu un izdevumu tāmes un LPS Valdes lēmumiem;
- pilnveidot LPS Domes sēžu sagatavošanu un informācijas apmaiņu ar pašvaldībām.

Baldones novada domes priekšsēdētāja **Karina Putniņa**, asus vārdus adresējot gan Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai,

gan Pašvaldību savienībai, atgādināja izcilā franču filozofa Bēkona norādītos trīs ceļus, pa kuriem var nonākt pie patiesām zināšanām. Pirmais ir skudras ceļš – fakti tiek vākti, īsti nezinot, kāpēc, tie netiek apstrādāti, un rezultātā iznāk čīks. Otrais ir zirnekļa ceļš, kad no sevis tiek vilkti un vilkti pavedieni, neinteresējoties, kas notiek apkārt. Un trešais ir bites ceļš – vākt faktus un informāciju, to pārstrādāt un pieņemt patiesu lēmumu. K. Putniņa mudināja ministriju turpmāk izvēlēties bites ceļu, bet LPS – Pašvaldību savienības kopējo viedokli allaž veidot diskusijās un noformēt demokrātiski pieņemta lēmuma veidā.

Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs **Andris Rāviņš** kā vienu no būtiskākajām prioritātēm Eiropas Savienībā atzīmēja valstu ekonomisko izaugsmi. Arī Latvijā tas ir mērķis, uz ko kopīgi tiecamies, un kā

jau katram izvirzītajam mērķim – *“ir jābūt kādam vilcējspēkam, ledlauzim, kas, ejot uz priekšu, ceļoties uz augšu un sasniedzot aizvien jaunus mērķus, ved līdz arī visus pārējos šā mērķa sasniegšanā ieinteresētos. Pilsētas ir kā sirds, kas pumpē asinis un dzen tās uz asinsvadiem, kas iet tai*

cauri un apkārt reģionos. Tās arī dos dzīvību, izaugsmi, kustību un attīstību mūsu Latvijai”. Jelgavas saimnieka pārliecība ir, ka Latvijas Pašvaldību savienībai kā nozīmīgam un oficiālam valdības partnerim ir spēks, un, lai šo spēku realizētu, jābūt vienotiem un aktīviem. Latvijas Lielo pilsētu asociācija ir gatava būt par ledlauzi un stiprināt LPS.

Mālpils novada domes priekšsēdētājs **Aleksandrs Lielmežs**, kuram patīk darboties ar skaitļiem, pierādīja, ka valsts amatpersonu minētie skaitļi par valsts un pašvaldību budžetiem nav gluži tādi, kā atskanēja no kongresa tribīnes. Ar viņa apkopotu informāciju iespējams iepazīties LPS mājaslapā, bet, viņaprāt:

“Mūsu uzstādījumam vajadzētu būt tādām, ka ar laiku tiek nostiprināti pašvaldību nodokļi – tie būtu finanšu instrumenti, kādā veidā varētu dot lielāku ieguldījumu uzņēmējdarbībai.” A. Lielmežs arī aicināja paredzēt striktāku rīcību un pasākumus, kad LPS un valdības sarunu protokolā domstarpību ir

vairāk nekā vienošanos, mudināja vietējos politiķus startēt uz Saeimu un, tur nokļūstot, neaizmirst pašvaldību intereses, kā arī izpētīt ES Reģionu komitejas 2013. gada aprīļa rezolūciju par decentralizāciju.

Tukuma novada domes priekšsēdētāja vietnieks **Aivars Volfs** pievērsās valsts institūciju un pašvaldību sadarbībai, vērtējot to negatīvi, īpaši bēdīga pieredze esot ar Latvijas Investīciju un attīstības aģen-

tūru, savukārt pie pozitīvajiem piemēriem viņš minēja sava reģiona pašvaldību sadarbību ar Lauku atbalsta dienestu. A. Volfs aicināja valsts ierēdņus lemt jautājumus pēc būtības un visi kopā cīnīties pret pārlieku normatīvismu un centralizāciju.

Ekonomikas ministrs **Daniels Pavļuts**: *“Galvenais un lielais jautājums, par ko mums jābūt vienprātis, ir ekonomikas attīstība, un kopīgi jācīnās, lai ekonomikas izrāviens atgriežas prioritāšu galvgalī. Šobrīd ekonomikas izrāviens nozīmē to, ka ekonomika ir izrauta no prioritātēm, bet tā tam nevajadzētu būt.”*

Ministrs arī minēja instrumentus, kā pašvaldība var veicināt uzņēmējdarbību – gan ar teritorijas plānojumu un nekustamā īpašuma nodokļa politiku, gan kopdarbu pie infrastruktūras investīcijām, bet īpaši viņš uzsvēra informācijas un dialoga, kā arī kooperācijas nozīmi.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs **Edmunds Sprūdzs** atzina, ka valdība, ministrija un arī viņš pats ir saņēmis gan konstruktīvu kritiku no pašvaldībām un to organizācijām, gan tā bijusi atrauta no būtības un drīzāk sakņojusies politiskās norisēs, un novēlēja, lai turpmāk būtu tikai pirmā veida kritika. Ministrs arī solīja: *“Pašvaldības nelikvidēsim!”* un informēja par ministrijas galveno prioritāti nākamā gada budžetā – mērķdotācijas investīcijām tajos novados, kas nav reģionālas vai nacionālas nozīmes attīstības centri, aicinot pašvaldības aktīvi iesaistīties, lai šis atbalsta instruments spētu veiksmīgi darboties un tajā ar katru gadu varētu piesaistīt arvien lielāku finansējumu.

Vēlēšanas un ievēlētie

Par Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdi kā vienīgo kandidātu ar 164 balsīm no 167 atkārtoti ievēlēja līdzšinējo LPS vadītāju **Andri Jaunsleini**, kurš sacīja paldies par milzīgo uzticību un solīja to turēt kā visdārgāko, ko no kolēģiem saņēmis, un izmantot tikai kopīgo labo mērķu risināšanai: *“To es jums visiem apsolu un domāju, ka daudz no tā, ko minēju savā ziņojumā un klausījāmie debatēs, mums arī izdosies izdarīt.”*

Par LPS priekšsēža vietnieku no lielajām pilsētām tika ievēlēts Jelgavas domes priekšsēdētājs **Andris Rāviņš**, savukārt no novadu pašvaldībām par LPS priekšsēža vietnieku ievēlēja Auces novada domes priekšsēdētāju **Gintu Kaminski**.

Revīzijas komisijā tika ievēlēti: Preiļu novada domes priekšsēdētājs **Aldis Adamovičs**, Viesītes novada domes priekšsēdētājs **Jānis Dimitrijevs**, Amatas novada domes priekšsēdētāja **Elita Eglīte**, Talsu novada domes priekšsēdētāja vietniece **Sandra Pētersone** un Ogres novada domes priekšsēdētājs **Edvīns Bartkevičs**.

LPS Valde apstiprināta šādā sastāvā:

Andris Jaunsleinis – LPS priekšsēdis un Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas priekšsēdētājs,
Andris Rāviņš – LPS priekšsēža vietnieks no lielajām pilsētām, Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētājs,
Gints Kaminskis – LPS priekšsēža vietnieks no novadiem, Auces novada domes priekšsēdētājs,
Aivars Okmanis – LPS Tehnisko problēmu komitejas priekšsēdētājs, Rundāles novada domes priekšsēdētājs,
Aivars Lācarus – LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs, Talsu novada domes priekšsēdētājs,
Ligita Gintere – LPS Izglītības un kultūras jautājumu komitejas priekšsēdētāja, Jaunpils novada domes priekšsēdētāja,
Aleksandrs Lielmežs – LPS Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas priekšsēdētāja vietnieks, Mālpils novada domes priekšsēdētājs,
Edvīns Bartkevičs – LPS Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas priekšsēdētāja vietnieks, Ogres novada domes priekšsēdētājs,
Astrīda Harju – Apes novada domes priekšsēdētāja,
Janīna Jalinska – Daugavpils novada domes priekšsēdētāja,
Nelliņa Kleinberga – Skrundas novada domes priekšsēdētāja,
Andrejs Ceļapīters – Madonas novada domes priekšsēdētājs,
Andris Kazinovskis – Balvu novada domes priekšsēdētājs,
Inesis Boķis – Valmieras pilsētas domes priekšsēdētājs,
Gatis Truksnis – Jūrmalas domes priekšsēdētājs.

PAŠVALDĪBU AUTONOMIJAS DEKLARĀCIJA

levērojot

arvien pieaugošās tiesiskā nihilisma pazīmes likumdošanā un centrālās valdības rīcībā:

- nedemokrātiskos grozījumus pašvaldību izveidošanas un darbības regulējumā,
- Eiropas Vietējo pašvaldību hartas principu sistematisku pārkāpšanu,
- likumā "Par pašvaldībām" noteikto pašvaldības funkciju un tām deleģēto funkciju finansēšanas noteikumu sistematisku pārkāpšanu;

arvien pieaugošos centienus samazināt pašvaldību patstāvīgās lemlēmšanas tiesības un palielināt valdības regulējamo pašvaldības jautājumu daļu:

- ierobežojot rīcību ar īpašumu,
- ierobežojot pašvaldības uzņēmējdarbību,
- pieņemot arvien lielāku skaitu normu, kas regulē formāli patstāvīgās pašvaldību funkcijas;

arvien pieaugošos centienus centralizēt finanses, samazinot:

- pašvaldību patstāvīgo ienākumu bāzi,
- valsts mērķdotācijas, kas valdībai saskaņā ar likumu jānodrošina pašvaldību funkciju un tām deleģēto funkciju finansēšanai;

apzinoties,

ka ilgtspējīgas valsts fundamentālais pamats ir iedzīvo-

tāju līdzdarbība un uzticēšanās pašvaldībām,

Latvijas Pašvaldību savienības kongress aicina Latvijas sabiedrību apzināties, ka

- Latvijas valstiskums būs apdraudēts, ja tā pamatā nebūs stabila pašvaldību demokrātija;
- pilnvērtīgas pašvaldību demokrātijas pamatā ir:
  - politiskā autonomija, kas nodrošina ievēlēto deputātu spēju pārstāvēt teritorijas iedzīvotāju intereses, aizsargājot pret politiskām vajāšanām un nepamatotiem rīcības ierobežojumiem,
  - administratīvā autonomija, kas nodrošina tiesības izvēlēties vietējiem apstākļiem piemērotākas pārvaldes struktūras,
  - finanšu autonomija, kas nodrošina pašvaldību funkcijām finansējumu vismaz proporcionāli valsts kopējām finanšu iespējām un iespēju patstāvīgi lemt par finansējuma sadalījumu starp pašvaldības darbības nozarēm,
  - īpašuma autonomija, kas ļauj patstāvīgi izvēlēties piemērotākās formas, kā rīkoties ar teritorijas iedzīvotāju kolektīvo – pašvaldības īpašumu un tiesības to izmantot uzņēmējdarbībai pašvaldības iedzīvotājiem visizdevīgākajā veidā.

KONGRESA REZOLŪCIJAS

PAR VIDĒJA TERMIŅA BUDŽETIEM

Saistībā ar fiskālās disciplīnas pasākumiem ieviestais vidēja termiņa valsts budžeta ietvars ir vērtējams kā attīstību bremzējošs faktors, kas darbojas pretējā virzienā nekā attīstības plānošanas sasaiste ar finanšu plānošanu. Ilēgu pasaules ekonomiskā krīze nevar būt pamats, lai Latvija pārtrauktu savas ekonomikas attīstību, tuvinoties vismaz ES vidējiem rādītājiem.

Grozījumi Fiskālās disciplīnas likumā, kas uz vairākiem gadiem apturēja vidēja termiņa valsts budžeta ietvara pieņemšanu, gada pirmajā pusē pēc sarunām ar LPS ir vērtējami negatīvi, jo, pieņemot ietvara likumu kopā ar gadskārtējo budžeta likumu, zūd pat tie attīstības finansēšanas elementi, ko Fiskālās disciplīnas likumā paredzētā procedūra pieļāva. Šāda atkāpšanās no procedūras tiek izmantota pret pašvaldību iedzīvotāju interesēm, mazinot iespēju sarunās panākt pašvaldībām pienācīgu proporciju valsts budžeta ieņēmumos.

Pašvaldībām ir saistošas valdības noteiktās prasības attiecībā uz viena gada budžetu, taču savas autonomās kompetences jomā tās ir tiesīgas darīt to, kas ar likumu nav aizliegts. Tāpēc katra pašvaldība ir tiesīga pieņemt savu vairāku gadu budžetu, kas ļautu pamato-

tāk finansēt teritorijas attīstību un palielinātu investoru uzticību, slēdzot vairāku gadu līgumus.

Perspektīvā nepieciešams sasaistīt izpildvaras atbildību par plānošanu un attiecīgo programmu izpildi ar lēmējvaras atbildību par budžeta sadali un tiesu varas atbildību par efektīvu un savlaicīgu likumības nodrošināšanu, nekavējot attīstības procesus.

LPS kongress aicina Saeimu un valdību:

- īstenot tādu valsts politiku un fiskālās disciplīnas stratēģiju, kas veicina ekonomikas izaugsmi un valsts parāda samazinājumu;
- 2014. gadā pāriet uz divdaļīgu budžeta gatavošanas procedūru, kad gada pirmajā pusē notiek vienošanās ar LPS par pašvaldību daļu un koriģēts trīs gadu budžeta ietvars, bet gada otrajā pusē tiek pieņemts budžets kārtējam gadam likuma ietvaros;
- lai nodrošinātu pašvaldībām iespēju plānot savu fiskālo disciplīnu un savu attīstību, likumā noteikt, ka pašvaldībām piekrietošā iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa daļa kopējos valsts nodokļu ieņēmumos (ieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas) trīs gadu laikā sasniedz 21%;
- atteikties no centieniem samazināt darbspēka

nodokļu slogu uz pašvaldību rēķina un no plāna samazināt pašvaldību ieņēmumus, ieviešot jaunu veselības nodokli;

- mainīt pašreizējo kārtību, nosakot, ka vēlēšanu cikls, vidēja termiņa plānošanas cikls un vidēja termiņa budžeta cikls ir pieci gadi.

LPS aicina pašvaldības:

- patstāvīgi iesaistīties fiskālās disciplīnas plānošanā, apvienojot katras pašvaldības ilgtermiņa stabilitāti ar mērķtiecīgu ilgtermiņa attīstību;
- ieviest savus vidēja termiņa budžetus, sasaistot attīstības programmas ar plānotajām finansēm.

PAR 2014. GADA PAŠVALDĪBU BUDŽETU

Nemot vērā

- 2013. gada LPS un Ministru kabineta sarunu pieredzi, kad valdība slepeni sagatavoja un LPS Domes sēdē prezentēja iepriekš neapspriestu piedāvājumu un nepildīja gada laikā dotos solījumus,
- pozitīvās pārmaiņas valdības pozīcijā, ievērojot LPS nostādnes un atsakoties no darbaspēka nodokļa samazināšanas tikai uz pašvaldību ienākumu samazinājuma rēķina;

apsveicot

valdības vēlmi uzsākt konstruktīvu dialogu;

atbalstot

LPS Domes nostāju par 2014. gada budžeta veidoša-

nas principiem, kas balstīta uz ilgtspējīgas proporcijas noteikšanu starp pašvaldību un valsts nodokļu ieņēmumiem,

Latvijas Pašvaldību savienības kongress pilnvaro LPS Domi

- atbalstīt sarunās par 2014. gada valsts budžetu un trīs gadu budžeta ietvaru tikai tādu risinājumus, kas
  - balstīti uz Eiropas Vietējo pašvaldību hartā nostiprinātajiem pašvaldību finanšu autonomijas principiem,
  - izslēdz iespēju samazināt pašvaldību proporciju kopējos nodokļu ieņēmumos.

PAR CEĻIEM UN SABIEDRISKO TRANSPORTU

Vēsturiski izveidotā ceļu un ielu struktūra Latvijā ir viens no visbūtiskākajiem faktoriem visas teritorijas apdzīvotībai, arī izglītības, veselības pakalpojumu un sociālās palīdzības pieejamībai. Lielākā daļa publiskās infrastruktūras autoceļu (65,8%) ir pašvaldību atbildībā, bet mazākā daļa (34,2%) ir valsts atbildībā. Tajā pašā laikā pašvaldību ceļu un ielu finansējums, salīdzinot ar valsts ceļu finansējumu, ir nesamērīgi mazs. Valsts ieguldījums ceļos tālu atpaliek no Lietuvas un Igaunijas rādītājiem. 2012. gadā 1 km valsts ceļu finansējums bija divarpus reizes mazāks nekā Igaunijā un trīs reizes mazāks nekā Lietuvā.

Kļūdainas infrastruktūras finansēšanas politikas rezultātā ceļu un ielu struktūra ir tuvu sabrukumam, bet valdības iecerētā sabiedriskā transporta administrēšanas reforma var strauji paātrināt daudzu līdz šim apdzīvotu teritoriju depopulāciju. Līdzšinējās politikas turpinājums netieši apdraud latviešu tautas ilgtspējīgu pastāvēšanu.

Katrs nākamais ES daudzgadu budžeta periods pār-mērīgas birokratizācijas dēļ ir raksturīgs ar finanšu izlietojuma nevienmērību – sākumā vairākus gadus noris institūciju pārveidošana, jaunu likumu un MK noteikumu pieņemšana, ilgstošas iepirkumu procedūras, kas noved pie pasūtījumu trūkuma ceļu nozarē. Šajā laikā valsts pienākums ir nodrošināt pasūtījumus no nacionālā budžeta ieņēmumiem.

Iecerētā sabiedriskā transporta regulēšanas centralizācija var novest vienīgi pie krasa situācijas pasliktināju-

ma lauku teritorijās, pretēji subsidiaritātes principam izslēdzot no lēmumu pieņemšanas struktūras, kas atrodas tuvāk iedzīvotājiem.

Lai apturētu ceļu sabrukumu, Latvijas Pašvaldību savienības kongress

- **atbalsta** Latvijas centienus panākt Eiropas Komisijas piekrišanu vairāk nekā trešdaļas no ES daudzgadu budžeta Latvijā izmantošanas autoceļu infrastruktūras attīstībai;
- **aicina Ministru kabinetu** 2014. gada un 2015. gada valsts budžetā nodrošināt finansējumu pašvaldību ceļiem un ielām, kas saglabātu pasūtījumus ceļu nozarei jaunā ES daudzgadu budžeta perioda ievadā.

Lai mazinātu lauku teritoriju depopulācijas tendenci, LPS kongress

- **aicina valdību un Saeimu** pieņemt LPS piedāvāto sabiedriskā transporta regulēšanas likumprojektu.

Lai atgrieztos pie ilgtspējīgiem risinājumiem ceļu un sabiedriskā transporta nozarē, **LPS kongress aicina politiskās partijas**, kas startēs 2014. gada Saeimas vēlēšanās:

- atjaunot ceļu fondu, kurā novirza vismaz 80% no akcīzes nodokļa par naftas produktiem;
- turpināt palielināt pašvaldību daļu ceļu fonda izlietojumā atbilstoši pašvaldībām piederošās infrastruktūras saglabāšanas un attīstības vajadzībām;
- nodot starppilsētu sabiedriskā transporta regulēšanu plānošanas reģioniem.

PAR PAŠVALDĪBU TIESĪBĀM UN SPĒJU RĪKOTIES AR PAŠVALDĪBAS ĪPAŠUMU UN VEIKT UZŅĒMĒJDARBĪBU IEDZĪVOTĀJU INTERESĒS

Apstākļos, kad ES pārdzīvo ekonomikas stagnāciju un visā tās teritorijā tiek īstenoti fiskālās disciplīnas pasākumi, krasi samazinās arī pašvaldību iespējas no budžeta finansēt attīstības pasākumus. Tāpēc pieaug nozīme vienam no Atmodas laika iekarojumiem – principam, ka pašvaldības ekonomiskais pamats ir pašvaldības īpašums.

Tieši pilnvērtīgas tiesības rīkoties ar savu īpašumu (kas ir gadsimtos krāts pašvaldības iedzīvotāju kolektīvais īpašums) nodrošina gan pašvaldības autonomiju, gan demokrātiju. Tas pats attiecas uz uzņēmējdarbību, kuras mērķis ir uzlabot teritorijas iedzīvotāju dzīves un darba apstākļus.

Ja pašvaldība ir atkarīga tikai no budžeta, tad centrālā valdība vieglāk var to ietekmēt, mainot likumdošanā nodokļu vai budžeta politiku. Pašvaldība, kas balstās tikai uz budžetu, nokļūst neapskaužamā situācijā, kad grūtībās nonāk kāds tās teritorijā esošs uzņēmums. Pašvaldības ilgtspējības nosacījums ir tās iedzīvotāju bagātības vairošana.

Iepriekšējā periodā ir pieņemti likumi, kas nesamērīgi ierobežo pašvaldību tiesības rīkoties ar īpašumu un veikt uzņēmējdarbību. Valdībā tiek skatīta likumprojektu pakete valsts un pašvaldību kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldīšanas jautājumos, kuras apspriešanas gaitā izvirzīti daudzi priekšlikumi pārkāpt

pašvaldību administratīvo autonomiju vai pārkāpt pašvaldību īpašuma tiesības.

Tāpēc

LPS kongress pieprasa Saeimai un valdībai:

- atcelt likumos ierobežojumus pašvaldībai rīkoties ar savu īpašumu, atstājot kā vienīgo kritēriju rīcību savu iedzīvotāju interesēs; pašvaldībām dot lielākas tiesības rīkoties ar publisko īpašumu vietējās sabiedrības kopējās interesēs;
- atzīt likumos, ka pašvaldība var brīvi dibināt kapitālsabiedrības, ja tas nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai, kā arī jomās, kur
  - ir tirgus nepilnības, tajā skaitā gadījumos, kad pašvaldības piedalīšanās nodrošina vietējās sabiedrības sociālo mērķu sasniegšanu vai taisnīgāku publisko resursu izmantošanu,
  - jāpārvalda stratēģiski nozīmīgs pašvaldības īpašums;
- ļaut pašvaldībām brīvi izvēlēties, kādā formā nodrošināt vietējai sabiedrībai nozīmīgus pakalpojumus;
- ievērot, ka pašvaldība patstāvīgi pārvalda savu īpašumu un uzņēmumus, pieļaujama tikai šīs pārvaldīšanas likumības kontrole, bet par pārvaldīšanas lietderību pašvaldības dome atskaitās vēlētajiem;
- īstenot valsts pārvaldē un veicināt pašvaldībās jaunā *de minimis* nosacījuma izmantošanu par valsts atbalstu 500 000 eiro apmērā.

PAR PAŠVALDĪBU DARBINIEKU MOTIVĀCIJAS SISTĒMU

Latvijā ir pozitīva pieredze, īstenojot Eiropas Vietējo pašvaldību hartā noteikto administratīvās autonomijas principu. Līdz krīzei pašvaldības dome patstāvīgi noteica pašvaldības darbinieku atalgojumus, kā arī ar iekšējiem normatīvajiem aktiem bija tiesīga regulēt pārējos darbinieku motivācijas līdzekļus.

Jau toreiz tika izteiktas bažas, ka šāda sistēma novedīs pie nesamērīgas pašvaldību līdzekļu izšķērdēšanas. Tomēr šīs bažas neapstiprinājās. Atklāta algu un motivācijas sistēmas apstiprināšana attaisnojās, un opozīcijas un masu mediju kontrole atklātības apstākļos bija faktori, kas nodrošināja pietiekamu sabiedrības uzraudzību. Turklāt pašvaldību politikas būtība ir saistīta ar atskaitīšanos iedzīvotājiem un nepieciešamību skaidrot savus lēmumus.

Pašvaldību spēju un prasmi patstāvīgi, pēc savas iniciatīvas dzīvot taupīgi vislabāk apliecina tas, ka pirms krīzes patstāvīgi noteiktais pašvaldības darbinieku atalgojums bija par 20% zemāks nekā valsts pārvaldē.

Krīzes sākumposmā Ministru prezidents lūdza pašvaldības būt solidarām ar privāto sektoru, kur iekšējā tirgus sabrukuma un ārējās krīzes ietekmē atalgojums samazinājās, un ar valsts darbiniekiem, kam atalgojums sakarā ar mazākiem nodokļu ieņēmumiem tāpat samazinājās. Atsaucoties uz lūgumu, pašvaldības patstāvīgi samazināja savus izdevumus, saglabājot pro-

porciju ar valsts darbinieku algām.

Krīze tika izmantota centralizācijai un koncentrācijai. Viens no kaitīgākajiem krīzes perioda likumiem ir Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums, kas krasi pazemināja valsts un pašvaldību darbinieku motivācijas iespējas un izraisīja profesionālāko un talantīgāko darbinieku ievērojamas daļas aiziešanu uz privāto sektoru vai darbu ES institūcijās. Ieviešot vienādus nosacījumus visiem, šķietamā taisnīguma vietā tika iegūta neefektīva valsts pārvalde.

Šis likums negatīvi ietekmē arī pašvaldību darbu.

Tāpēc

LPS kongress aicina Saeimu un valdību:

- atjaunot likumā "Par pašvaldībām" noteikto kārtību, ka pašvaldības darbinieku atalgojumus nosaka dome, tādējādi respektējot Latvijai saistošo pašvaldību administratīvās autonomijas principu un izslēdzot Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma normas, kas to attiecina uz pašvaldībām.

LPS kongress aicina pašvaldības:

- izstrādāt savu personāla motivācijas sistēmu, kas ievēro vietējos apstākļus un maksimāli uzlabo pašvaldības darba produktivitāti.

Paldies!

Kongresā arī tika pasniegti Latvijas Pašvaldību savienības Atzinības raksti bijušajiem kolēģiem par ieguldījumu demokrātiskas pašvaldību iekārtas veidošanā un Eiropas Vietējo pašvaldību hartas principu īstenošanu Latvijā.

Atzinības rakstu saņēma bijušais Valkas novada domes priekšsēdētājs **Kārlis Albergs**, kurš piedalījies arī LPS dibināšanas kongresā.

24 gadus pašvaldību darbā aizvadījis bijušais Ozolnieku novada domes priekšsēdētājs **Māris Ainārs**, kurš, saņe-

mot Atzinības rakstu, tagadējam sasaukumam vēlēja stipru mugurkaulu.

Pateicoties par parādīto atzinību, bijušais Bauskas novada domes priekšsēdētājs **Valdis Veips** atzina, ka iegūto pieredzi, darbojoties savā pašvaldībā un Pašvaldību savienībā, viņam neviens un nekad neatņemšot.

Mūžam mundrais bijušais Siguldas pilsētas domes deputāts **Aivars Janelsītis**, kurš tagad aktīvi darbojas LPS Tehnisko problēmu komitejā, teica paldies pašvaldībām par skaistajiem deviņdesmitajiem un turpmākajiem gadiem.

Kongresa dalībnieku aplausi tika sūtīti arī bijušajai Rugāju novada domes priekšsēdētājai **Ritai Krēmerei** un bijušajam Cēsu novada domes priekšsēdētājam **Gintam Šķenderam**, kuri Aucē diemžēl nebija iera-
dušies.

Saņemot Pašvaldību savienības Atzinības rakstu, bijušais LPS padomnieks **Paulis Barons** savu vēlējumu kā allaž pauda lakoniski, taču visietilpīgāk: *"Gods kalpot Latvijai!"*

LPS 24. kongresa izskaņā tika teikti vēl vairāki paldies – kongresa namatēvam Auces novada pašvaldības vadītājam **Gintam Kaminskim** un namamātei – Auces kultūras centra vadītājai **Lilitai Zāmelei**.

LPS priekšsēdis Andris Jaunsleinis vēlreiz pateicās kongresa delegātiem par viņam dāvāto uzticību, sirsnīgus pateicības vārdus vēltja saviem līdzinējiem vietniekiem Andrim Rāviņam un Edvīnam Bartkevičam, LPS Valdes un Revīzijas komisijas locekļiem un ikdienas domubiedriem – LPS

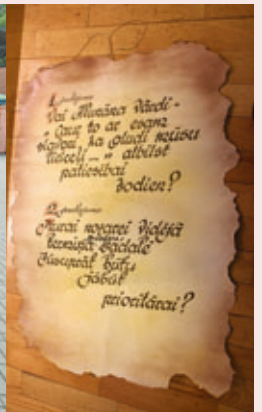
administrācijas darbiniekiem. Noslēgumā Pašvaldību savienības vadītājs nolasīja Raiņa dzejoli, rezumējot gan dienas darbu, gan turpmāko uzstādījumu – "Tā nepaliks!".

Pašvaldību savienības pateicības vārdi pienākas LPS 24. kongresa atbalstītājam – SIA "Lattelecom", kas ir arī LPS organizētā konkursa "Eiropas Gada pašvaldība 2013" sadarbības partneris.

KONGRESA FOTOMIRKĻI

Ojāra Martinsona foto

INFORMĀCIJAI UN DARBAM

Ilze Mutjanko,
LPS padomniece
sabiedrisko attiecību
jautājumos

www.lps.lv

LPS Valdē

- **26. augustā** Latvijas Pašvaldību savienības Valdes pārstāvji tikās ar finanšu ministru **Andri Vilku** un ministrijas speciālistiem, lai pārrunātu **nodokļu ieņēmumu prognozes pašvaldību budžetā un pašvaldību iespējas aizņemties finansējumu investīciju projektu realizācijai 2014. gadā un trīs gadu periodā.**

Finanšu ministrija informēja, ka iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu prognoze pašvaldību budžetā nākamgad plānota 762,7 miljonu latu apmērā pie nodokļa ieņēmumu sadalījuma 80% pašvaldību budžetā un 20% valsts budžetā.

LPS uzskata, ka jārisina jautājums par iespēju pašvaldībām brīvi aizņemties finanšu līdzekļus, lai pilsētā vai novadā varētu īstenot nozīmīgus investīciju projektus, un ir jāatsakās no ekonomiskās krīzes laika prakses, kad pašvaldības varēja aizņemties tikai Valsts budžeta likumā noteiktiem mērķiem.

LPS ar FM tiksies vēl divas reizes septembrī, lai sīkāk apspriestu arī pašvaldību izdevumu daļu un citus aktuālus jautājumus saistībā ar nākamā gada budžetu.

LPS komitejās

Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejā

- **27. augustā** notika LPS Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas sēde, kurā ievēlēja divus komitejas priekšsēdētāja vietniekus – līdzšinējo vietnieku Mālpils novada domes priekšsēdētāju **Aleksandru Lielmežu** un Ogres novada pašvaldības vadītāju **Edvīnu Bartkeviču.**

Sēdē tika sniegta tobrīd aktuālākā informācija par pašvaldību budžetu 2014. gadā, kā arī komitejā viesojās AS "Swedbank" Valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas nodaļas vadītāja **Ilze Kukute**, kura vērsa uzmanību uz veicamajiem sagatavošanās darbiem saistībā ar eiro ieviešanu.

LPS un Finanšu ministrijas sarunās par pašvaldību budžetu nākamgad ministrija iepazīstināja ar plāno-

tajām izmaiņām likumos "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un "Par nekustamā īpašuma nodokli" un pašvaldību budžetā ienākošo nodokļu ieņēmumu prognozēm. 2014. gadā iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumi pašvaldību budžetā pie 80% nodokļa daļas plānoti 762,7 milj. latu apmērā, dabas resursu nodokļa ieņēmumi – 6,8 milj. latu un azartspēļu nodokļa ieņēmumi – 4,75 milj. latu apmērā. Finanšu ministrija precizējusi arī IIN ieņēmumu prognozi 2013. gadam, un tā ir palielināta par 34 milj. latu jeb 4,9%. Pieņemot šāgada budžetu, IIN ieņēmumu prognoze 2013. gadam bija 698,3 milj. latu, tagad precizētā šāgada prognoze (sagaidāmā izpilde) ir 732,3 milj. latu.

Tehnisko problēmu komitejā

- Šajā dienā notika arī LPS Tehnisko problēmu komitejas sēde, un tās darba kārtībā pirmais jautājums bija par **pasākumiem Ministru kabineta 2013. gada 13. augusta protokollēmuma "Par kompleksu risinājumu elektroenerģijas tirgus problemātikai" izpildes nodrošināšanu.** Komiteja nolēma atzīt par nelietderīgu vienotu dzīvokļu pabalstu ieviešanu, kas orientēta tikai uz elektrības pieauguma daļēju kompensāciju trūcīgajiem iedzīvotājiem; sakarā ar energoresursu cenu pieaugumu jānosaka valsts līdzfinansējums dzīvokļu pabalstiem ne mazāk kā 30% apmērā (20% līdzfinansējums varētu segt elektrības daļu); atbilstoši 2013. gada 13. augusta Ministru kabineta sēdes protokollēmumam Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar Labklājības ministriju, Latvijas Pašvaldību savienību un nozares nevalstiskajām organizācijām izvērtēt sociālā atbalsta jautājumus iedzīvotājiem saistībā ar siltumenerģijas tarifu pieaugumu un sagatavot priekšlikumus risinājumiem; atzīt, ka subsidētās enerģijas nodokļa attiecināšana uz augstas efektivitātes koģenerācijas stacijām ar uzstādīto elektrisko jaudu līdz 4 MW, kas pieslēgtas centralizētās siltumapgādes sistēmām, ir nesamērīga, jo tas radīs centralizētās siltumapgādes zonā piegādātās siltumenerģijas gala tarifa pieaugumu.

Izskatot **priekšlikumus grozījumiem Enerģētikas likumā**, komiteja nolēma atzīt, ka starp Enerģētikas likuma 50. un 51. pantu un Ēku energoefektivitātes likuma 5. pantu pastāv tiesību normu kolīzija; Enerģētikas likuma 50. pants neatbilst ES Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti prasībām; aicināt Ekonomikas ministriju izveidot darba grupu pašvaldību priekšlikumu izvērtēšanai, par pamatu ņemot Latvijas Siltumapgādes uzņēmumu asociācijas priekšlikumus.

Vēl komiteja izskatīja **pašvaldību priekšlikumus likumprojektam "Grozījumi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā"** un nolēma atbalstīt tos grozījumus, kas izslēdz regulējumu par norīkotā pārvaldnieka darbību; atzīt, ka tikai dzīvokļa īpašnieks var izvēlēties norēķinu veidu; lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar pāradsaistību samazināšanu un dzīvokļa īpašnieku,

pakalpojuma sniedzēju un pārvaldnieku atbildību, nepieciešams izstrādāt darbotiespējīgu parāda apjoma kontroles un parādu piedziņas mehānismu, izveidot valsts vienotu datubāzi par dzīvojamām mājām un to pārvaldniekiem un Ekonomikas ministrijai izstrādāt metodiku tiešo norēķinu piemērošanai.

Izglītības un kultūras jautājumu komitejā

- **28. augustā** LPS Izglītības un kultūras jautājumu komitejas sēdē tika skatīts jautājums par **valsts atbalstu privātajiem pakalpojuma sniedzējiem pirmsskolas izglītībā**. Saistībā ar MK noteikumiem "Kārtība, kādā tiek aprēķināts un piešķirts valsts atbalsts bērniem no pusotra gada vecuma līdz obligātai bērna sagatavošanas pamatzglītības ieguves uzsākšanai, ja bērns saņem šo pakalpojumu privātā izglītības iestādē" komiteja lēma, ka 2014./2015. gadā atbalsts sniedzams tikai valsts budžeta ietvaros bez ietekmes uz pašvaldību budžetu. VARAM mājaslapā ievietots materiāls, kur sniegta atbilde uz desmit iedzīvotāju biežāk uzdotajiem jautājumiem par valsts atbalstu un MK noteikumiem: <http://www.varam.gov.lv/lat/buj>.

Vēl komitejā apsprieda **MK noteikumu projektu "Kārtība, kādā valsts un pašvaldība organizē un finansē mācību līdzekļu izdošanu un iegādi izglītības iestādēm"** un nolēma, ka LPS sagatavos un nosūtīs vēstuli Izglītības un zinātnes ministrijai ar lūgumu sniegt detalizētu skaidrojumu par to mācību līdzekļu iegādi, par ko atbildīga ir pašvaldība.

Komitejas darba kārtībā bija arī jautājums par jaunatnes politikas attīstību pašvaldībās un Eiropas Komisijas iniciatīvu "Jauniešu garantija".

Citi notikumi

- **14. augustā** Pašvaldību savienībā notika **diskusija par grozījumiem Publisko iepirkumu likumā**, kas stājušies spēkā 1. augustā, un **grozījumiem Administratīvo pārkāpumu kodeksā**, kas paredz administratīvo sodu ieviešanu par publisko iepirkumu pārkāpumiem un stājās spēkā 1. septembrī. Diskusiju LPS veidoja sadarbībā ar Iepirkumu uzraudzības biroju, un to vadīja Iepirkumu uzraudzības biroja vadītāja **Dace Gaile**.

Diskusijas tiešraides videoieraksts un prezentācijas pieejamas LPS mājaslapā: http://www.lps.lv/Pasakumi/Videoieraksti/?task=view&article_id=3365.

- **20. augustā** Latvijas Pašvaldību sociālās aprūpes institūciju apvienības (LPSAIA) valdes sēdē apsprieda "Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.–2020. gadā". Pansionātu direktori puda neiz-

pratni par pašvaldību pensionātu un tajos mītošo cilvēku diskrimināciju, kas pieļauta šajā pamatnostādņu projektā, jo tajā vairāk nekā septiņi miljoni latu paredzēti valsts sociālās aprūpes centru infrastruktūras uzlabošanai, bet pašvaldību iestādes nav pat pieminētas. LPSAIA valdes apkopotā informācija liecina, ka 82 pašvaldību pensionātiem infrastruktūras sakārtošanai un aprūpes kvalitātes uzlabošanai nepieciešami nepilni 17 miljoni latu. Valde nolēma savus priekšlikumus nosūtīt Labklājības ministrijai. Pie problēmjautājumiem tika atzīmēts arī fakts, ka pamatnostādnes nav minēts finansējums paliatīvajai aprūpei pieaugušajiem. Sēdē rosināja apkopot jautājumus un problēmas, kas šobrīd ir aktuālas sociālās aprūpes institūcijām, lai informētu LPS Valdi.

- Šajā dienā notika arī **Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības (LPSDVA) valdes sēde**, kurā diskutēja par Ekonomikas ministrijas virzītajām izmaiņām dzīvokļa pabalsta piešķiršanā, vēloties izmainīt pabalsta aprēķināšanas formulu. Sociālo dienestu vadītāji vienojās, ka izveidot vienādu formulu visiem nebūtu korekti, kā arī nepieciešams terminētais dzīvokļa pabalsts, jo šobrīd EM paredz ieviest neterminētu pabalstu.

Pašvaldību pārstāvji paliek pie viedokļa, ka GMI būtu jāmaksā valstij. Šā pabalsta mazais apmērs nespēj nodrošināt cilvēka pamatvajadzības un nemazina cilvēku sociālo atstumtību. Gan dzīvokļa pabalsta jautājumu, gan GMI problemātiku LPSDVA rekomendē izskatīt sarunās ar Labklājības ministriju.

- **21. augustā** Sēlijas novadu pašvaldību pārstāvji pulcējās Jaunjelgavā **Sēlijas novadu apvienības kopapulcē**. Apvienības biedri nolēma aktīvi atbalstīt un iesaistīties 2014. gada Sēlijas kongresa rīkošanā, kas plānots nākamā gada 23. un 24. maijā Ilūkstes un Viesītes novadā, bet tematiskas aktivitātes šajā laikā notiks arī citās pašvaldībās. Pašvaldību pasākumus koordinēs Viesītes novada pašvaldība. Apvienība nolēmusi izveidot darba grupu enciklopēdijas – grāmatas "Sēlija" izdošanai. Šā darba koordinēšana uzticēta Aknīstes novada domei. Dalībnieki arī vienojās izvērtēt kopīga tūrisma bukleta izdošanas iespējas nākamgad un nolēma 28. jūnijā Salas novada Sēlpilī sarīkot 2. Sēlijas Dziesmu un deju svētkus. Apvienības priekšsēdētājam – Jaunjelgavas novada pašvaldības vadītājam Guntim Libekam tuvākais palīgs turpmāk būs Viesītes novada domes priekšsēdētājs **Jānis Dimitrijevs**, kurš tika ievēlēts par apvienības priekšsēdētāja vietnieku.

- **21. augustā** ar skrējienu no Torņakalna stacijas Rīgā uz Esplanādi, kur pie pulkveža Oskara Kalpaka pieminekļa notika svinīgs lāpu sagaidīšanas pasākums, noslēdzās **lāpu skrējiens "Apkārt Latvijai"**, kas ilga nedēļu un vijās gar Latvijas robežu cauri 50 pašvaldībām.

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

Pēdējā skrējiena posmā no Brīvības pieminekļa, simbolizējot dalībnieku vienotību un saliedētību, piedalījās Nacionālo bruņoto spēku, Valsts robežsardzes, Latvijas Pašvaldību savienības, Valsts un pašvaldības policijas, valsts akciju sabiedrības "Latvijas Dzelzeceļš" un Latvijas Olimpiskās komitejas pārstāvji. LPS

pārstāvēja Carnikavas novada domes priekšsēdētāja **Daiga Jurēvica** un Engures novada domes priekšsēdētājs **Gundars Važa**.

Pievakarē pie Brīvības pieminekļa **svinīgā ceremonijā** pulcējās **Latvijas sporta seniori**, lai apliecinātu cieņu un pateicību Latvijai par iespēju godam pārstāvēt savu valsti pasaules meistarū (senioru) spēlēs, kas augusta sākumā norisinājās Itālijas pilsētā Turīnā. Sporta senioru olimpiādē šogad piedalījās 107 valstis un vairāk nekā 19 000 dalībnieku un 12 000 līdzbraucēju. Latviju Turīnā pārstāvēja 246 sporta seniori, kas izcīnīja 259 dažāda kaluma medaļas.

- **26. augustā** notika LPS organizētā **konference "Jaunatnes politikas attīstība pašvaldībās"**, kurā apsprieda pašvaldību koordinējoša jaunatnes atbalsta tīkla izveides iespējas un jauniešu garantijas iniciatīvas ieviešanu Latvijā, kā arī citas jaunatnes politikas aktualitātes.

Konferenci atklāja Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**, uzsverot, ka jaunieši ir nozīmīga LPS prioritāte un *"mums jādara viss, lai jauniešiem cilvēkiem nevajadzētu braukt prom no Latvijas, lai jaunieši te redzētu savu perspektīvu"*.

Par Izglītības un zinātnes ministrijas un pašvaldību partnerību jaunatnes politikas īstenošanā uzstājās IZM Sporta un jaunatnes departamenta direktora vietniece jaunatnes jomā **Diāna Sīmansone**. Savukārt Labklājības ministrijas Darba tirgus politikas departamenta direktors **Imants Lipskis** iepazīstināja ar pieejamajiem valsts atbalsta pasākumiem jauniešiem un Eiropas Komisijas iniciatīvu "Jauniešu garantija".

Pašvaldību labās prakses piemērus jaunatnes darba organizēšanā sniedza Saldus novada bērnu un jaunatnes centra JIC "Šķūnis" jaunatnes lietu speciāliste **Rudīte Muraševa**, Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centra Informācijas resursu un tehnoloģiju nodaļas vadītāja **Antra Škinča**, Gulbenes novada jaunatnes lietu speciāliste **Liene Dembovska**, Daugavpils pilsētas Jaunatnes lietu departamenta vadītājs **Teodors Bikovskis** un Talsu novada Bērnu un jauniešu centra direktore **Doloresa Lepere**.

Jaunatnes tīkla koncepciju prezentēja LPS padom-

niece bērnu, jaunatnes un ģimenes jautājumos **Ināra Dundure**. Jaunatnes tīkla koordinācijas grupa nodar-

bosies ar informācijas apmaiņu starp pašvaldībām, politikas iniciatīvu izstrādi un aprobāciju un veidos kopējo izpratni par jaunatnes politiku.

Informācijai

- **Meklē kandidatūras Ministru kabineta balvai** Līdz **23. septembrim** lūdzam uz e-pastu [lps@lps.lv](mailto:ips@lps.lv) iesūtīt iespējamās kandidatūras Ministru kabineta balvas piešķiršanai.

Ministru kabineta balva tiek piešķirta par nozīmīgiem darbiem vai nopelniem demokrātiskajā vai tiesiskajā Latvijas valsts attīstībā, saimnieciskajā vai sabiedriskajā darbībā vai citās valstij nozīmīgās jomās. Ministru kabineta balva ir naudas summa 5000 latu apmērā un Goda diploms. Balvu piešķir par darbiem, kas pabeigti iepriekšējā gadā, vai par nopelniem ilgākā laikposmā. Vairāk informācijas par balvu skatīt šeit: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/apbalvosanas-padome-pasniegtie-apbalvojumi/>.

- **Izcelsim labos piemērus sabiedrības līdzdalības nodrošināšanā!**

Valsts kanceleja aicina valsts pārvaldes iestādes un nevalstiskās organizācijas (NVO) piedalīties **iniciatīvā "Labākais līdzdalība"** un pieteikt labās prakses piemērus sabiedrības un NVO iesaistē lēmumu pieņemšanā.

Valsts kanceleja vēlas apkopot NVO un valsts pārvaldes iestāžu pieredzi sabiedrības līdzdalības nodrošināšanā un īstenošanā, sniedzot iespēju abām pusēm vairāk uzzināt par sabiedrības līdzdalības metodēm, sadarbības partneru informēšanas un iesaistes veidiem, kā arī par pilsoniskās sabiedrības un iestāžu sadarbību un kompromisa meklējumiem lēmumu pieņemšanas procesā. Kandidātus – gan nevalstiskās organizācijas, gan valsts pārvaldes iestādes iespējams pieteikt, aizpildot pieteikuma anketu internetā. Visi pieteikumi tiks publicēti Ministru kabineta mājaslapas sadaļā "Sabiedrības līdzdalība" un arī iknedēļas "Ministru kabineta info radarā". Pieteikumus izvērtēs divas reizes gadā NVO un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sēdē. Labākos līdzdalībā suminās memoranda īstenošanas izvērtēšanas pasākumā, kurā piedalās arī Ministru prezidents.

Web klienta bāze;
sistēmas izmantošana bez lokālas instalācijas uz lietotāja darbstacijas;
centralizēta sistēmas pārvaldība;
Item Security Level piešķiršana vienam dokumentam;
drošības risinājumu izstrāde atbilstoši *MoReq2* prasībām;
pilna auditācijas pierakstu uzturēšana par lietotāju darbībām sistēmā
(piekļuves laiks, aplikācijas, darbības).

1 SYSTEMS
one®
www.onesystems.lv

Lietvedības un elektronisko dokumentu vadības apvienotais risinājums

MoReq 2 – lietotāja darbību auditācijas pierakstu pilna reģistrācija un grāmatošana.

Risinājums atbilst LR oficiāli atzītajiem standartiem, kā arī Eiropas Savienības standartam ISO 15489-1, Latvijas standarta adaptētajiem starptautiskajiem standartiem ISO/IEC 17799, drošības pārvaldībai ISO/IEC 15408 un ISO/IEC TR 13335 un *MoReq2* standarta prasībām.

Lietvedības, elektronisko dokumentu vadības un CRM apvienotā risinājuma versija padara ikdienas darbu ar dokumentiem vēl ērtāku, caurskatāmāku un vienkāršāku.

Šis risinājums ne tikai nodrošina darbu ar dokumentiem, bet arī piedāvā pilnu CRM funkcionalitāti ar biznesa un finanšu funkciju kopumu.

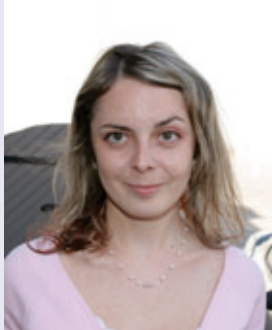
Dace Rumba
Projektu vadītāja
OneSystems

Tālrunis: +354 588-1050 • fakss +354 588-1057
Mob. +354 660-8555
E-pasts: dace@onesystems.is

Pieteikties uz dokumentu vadības sistēmas demonstrāciju jūs varat, rakstot uz e-pastu dace@onesystems.is vai zvanot 354 6608555.

1 SYSTEMS
one®
www.onesystems.lv

ES REĢIONU KOMITEJĀ UN LPS PĀRSTĀVNICĪBĀ BRISELĒ

Agita Kaupuža,
LPS pārstāvniecības Briselē
vadītāja

Aktīva darbība Eiropas Savienības Reģionu komitejā (RK) ir veids, kā aizstāvēt vietējo un reģionālo pašvaldību intereses un ietekmēt Eiropas Komisijas sagatavotos likumdošanas projektus. ES RK ir viena no ES institūcijām ar konsultatīvu lomu. Tajā ir 353 pastāvīgie locekļi un 353 aizvietotāji, no kuriem septiņi pastāvīgie pārstāvji un septiņi aizvietotāji pārstāv Latvijas delegāciju.

Latvijas delegācijā kā pastāvīgie pārstāvji darbojas delegācijas vadītājs LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**, Mālpils novada domes priekšsēdētājs **Aleksandrs Lielmežs**, Grobiņas novada domes deputāts **Jānis Neimanis**, Saldus novada domes priekšsēdētāja **Indra Rassa**, Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs **Leonids Salcevičs** un Rīgas domes deputāts **Dainis Turlais**.

Latvijas delegācija tikšanās laikā LR Pastāvīgajā pārstāvniecībā ES.

Tāpat aktīvi komisiju sanāksmēs darbojas septiņi aizvietotāji: Ogres novada domes priekšsēdētājs **Edvīns Bartkevičs**, Valmieras pilsētas domes priekšsēdētājs **Inesis Boķis**, Jaunpils novada domes priekšsēdētāja **Ligita Gintere**, Skrundas novada domes priekšsēdētāja **Nellija Kleinberga**, Balvu novada domes deputāts **Jānis Trupovnieks** un Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja pirmais vietnieks infrastruktūras jautājumos **Jānis Vītoliņš**. Pēc šāgada 1. jūnija pašvaldību vēlēšanām savus mandātus zaudējuši Liepājas pilsētas domes deputāts Guntars Krieviņš un Rīgas domes deputāts Viktors Gluhovs.

RK Latvijas delegācijas pārstāvji darbojas sešās komisijās: Pilsoniskuma, pārvaldības, institucionālo lietu un ārlietu komisijā (CIVEX), Izglītības, jaunatnes, kultūras un pētniecības komisijā (EDUC), Dabas resursu komisijā (NAT), Vides, klimata pārmaiņu un enerģētikas komisijā (ENVE), Teritoriālās kohēzijas politikas komisijā (COTER) un Ekonomikas un sociālās politikas komisijā (ECOS), kā arī Pagaidu budžeta komisijā. Tāpat delegācijas vadītājs Andris Jaunsleinis piedalās Eiropas Savienības valstu reģionālo un vietējo pašvaldību konferencē (CORLEAP), tādējādi mēģinot gan panākt ES atbalstu pašvaldību attīstībai Armēnijā, Azerbaidžānā, Baltkrievijā, Gruzijā, Moldovā un Ukrainā, gan arī vienlaikus iepazīstinot plašāku auditoriju ar Latvijas pašvaldību un LPS veiksmīgo pieredzi, ko būtu vērtīgi izmantot arī Austrumu partnerības valstīs.

Pēdējā gada laikā Reģionu komitejas darba kārtību ievērojami ietekmējusi gatavošanās jaunajam plānošanas periodam, turpinot skatīt atzinumus par struktūrfondu regulām un Eiropas Savienības programmām, kas sāks darboties 2014. gada janvārī. Gluži par netīcamu panākumu var nosaukt balsojumu 2012. gada novembra RK plenārsēdē, kad pēc **LPS delegācijas vadītāja Andra Jaunsleīņa** runas vairāk nekā trīs simti RK pārstāvju piekrita rezolūcijā par nākamā plānošanas perioda daudzgadu finanšu shēmu iekļaut atsauci uz pietiekama kohēzijas finansējuma nodrošināšanu mazāk attīstītajiem reģioniem, tostarp Baltijas valstīm. Savā uzrunā A. Jaunsleinis toreiz norādīja, ka jaunais daudzgadu budžets būs pārbaude ES vērtībām, jo īpaši vienai no tām – solidaritātei. *“Ja daudzgadu budžeta pieņemšanas procesā iedzīvotāji redzēs, ka kohēzija un lauksaimniecība nav prioritātes, tas var apdraudēt ticību Eiropas Savienībai, ko vēlāk nevarēs nopirkt ne par kādu naudu,”* norādīja Latvijas delegācijas vadītājs.

Latvijas delegācija kopā ar Lietuvas un Igaunijas pārstāvjiem ne tikai iesniegusi kopīgus grozījumus RK atzinumiem un EK tiesību aktu priekšlikumiem saistībā ar lauksaimniecības nākotni Latvijā, bet arī turpinājusi atbalstīt Baltijas valstu lauksaimniekus to rīkotajās protesta akcijās Briselē. Zemnieki gan ar protestiem, gan dziesmām pulcējās Beļģijas galvaspilsētā pērnā gada novembrī un šāgada februārī, lai pievērstu ES dalībvalstu un valdību vadītāju uzmanību nevienlīdzīgiem tiešmaksājumiem Eiropas Savienībā. *“Diskusijās par kopējo lauksaimniecības politiku mums bijusi pietiekami stingra nostāja, lai tiešmaksājumi būtu labvēlīgāki, nekā sākotnēji Eiropas Komisija tika iecerējusi,”* panāko Reģionu komitejā saistībā ar kopējās lauksaimniecības politikas reformu un tiešmaksājumiem vērtē **pārstāvis NAT komisijā Aleksandrs Lielmežs**. Tāpat viņš kā vienu no pēdējā laika būtiskākajiem Reģionu komitejā skatītajiem jautājumiem izceļ plānoto piena

kvotu sistēmas atcelšanu 2015. gadā: *“Mums gan bija šaubas, vai tas ir pareizs solis. Latvijā piena kvotu līmenis ir ļoti zems, tāpēc asi aizrādījām, ka tas nav pareizs lēmums. Tādējādi Eiropas Savienībai kopumā pastāv drauds nodrošināt savu konkurētspēju, jo visā pasaulē piena patēriņš ir palielinājies.”*

RK Latvijas delegācijas pārstāvji Leonīds Salcevičs (*no labās*) un Aleksandrs Lielmežs.

Arī Latvijas delegācijas pārstāvis Leonīds Salcevičs kā svarīgāko notikumu, atskatoties uz pēdējā gada norisēm Reģionu komitejā, atzīmē skatītos kohēzijas jautājumus nākamā plānošanas perioda kontekstā: *“Man patika, ka Reģionu komitejā stingri iestājāmies par savām interesēm kohēzijas politikā. Protams, kuluāros bija redzams, ka lielie donori ne īpaši vēlējas saprast mūsu situāciju un prasības nodrošināt pienācīgu absorbcijas griestu līmeni. Tagad atliek gaidīt, kāds būs Eiropas Parlamenta galalēmums par visu kohēzijas dokumentu paketi plenārsēdē rudenī.”*

Savukārt par turpmāko figūru izkārtojumu politiskajā šaha lauciņā saistībā ar ES daudzgadu finanšu shēmu kohēzijas un lauksaimniecības politikas jomā un arī citos jautājumos uzmanīgs savās prognozēs ir **NAT komisijas pārstāvis Jānis Neimanis**: *“Tagad, Lietuvas prezidentūras mēnešos ES Padomē, ir interesants vērojumu laiks. Mums ir pozitīva pieredze sadarbībā ar Baltijas valstu delegācijām Reģionu komitejā, bet nevar zināt, vai Baltijas valstis un Austrumeiropas valstis kopumā varēs izmantot šo pusgadu, lai pēc iespējas labāk lobētu mūsu intereses.”*

Gandarīti par izdošanos Latvijas pašvaldību interešu aizstāvībā ir Latvijas delegācijas pārstāvji ENVE komitejā, kas jo īpaši aktīvi nodarbojas ar enerģētikas, slānekļa gāzes, atkritumu apsaimniekošanas un uzņēmējdarbības jautājumiem. *“Galvenais – ir jāsaprot, ka enerģija ļoti saistās ar klimatu. Tas nenozīmē tikai klimata pārmaiņas, bet aptver daudz plašāku jomu. Tāpat svarīgi jau tagad apzināties, ka šie sensitīvie jautājumi jāskata ne nedēļas, mēneša vai gada griezumā, bet tas viss ietekmēs mūsu nākamās paaudzes,”* spriež **ENVE komisijas pārstāvis Inesis Boķis**. Plašākā griezumā uz enerģētikas jautājumiem aicina skatīties arī otrs **ENVE komisijas pārstāvis – Latvijas delegācijas vadītāja vietnieks Edvīns Bartkevičs**, norādot, ka Eiropa savā attīstībā enerģētikas jomā nespēj panākt pasaulē notiekošos procesus: *“Birokrātijas dēļ attīstība tiek kavēta!”* Līdzīga doma tika pausta arī jūlija plenārsēdē apstiprinātajos Latvijas delegācijas iesniegtajos grozi-

jumos saistībā ar plānoto Eiropas Savienības galveno mērķu pārskatīšanu atkritumu jomā. Atbalstu guva Latvijas delegācijas iesniegtie grozījumi, kas paredz valstu un pašvaldību sadarbības veicināšanu vietējā un starptautiskā mērogā, jo vienas pašvaldības robežās ne vienmēr iespējams attīstīt ekonomiski efektīvu atkritumu apsaimniekošanas modeli. *“Ekonomiskā krīze samazinājusi saražoto atkritumu apjomu, taču nu tas drīz atkal pieaugs, līdz ar to arī palielināsies atkritumu šķirošanas aktualitāte,”* jautājuma svarīgumu Latvijas pašvaldību kontekstā vērtē E. Bartkevičs.

Birokrātijas ietekmi ES un Latvijā, raugoties uz pēdējā gada laikā paveikto RK, kritiski vērtē **EDUC komisijas pārstāve Līgita Gintere**: *“Vērojot norises mūsu pašu valstī, jūtams, ka kādreiz varbūt nepareizs ir apgalvojums, ka Eiropas Savienība mums neļauj vai nesapratīs. Tā bieži ir mūsu pašu izšķiršanās par labu kādiem noteiktiem lēmumiem, ņemot vērā subjektīvās lietas Latvijā.”*

Taču darbs RK un plašāks apvērsums, ko sniedz daudzi skatītie dokumenti, L. Ginterei licis saprast, ka daudzas augsta līmeņa lietas var pasniegt pietiekami skaidros jēdzienos. *“Tas mani iedvesmo un sniedz pārliecību, ka dažādas nākotnes iespējas ir pilnīgi reālas, tas nav nesaņiedzami!”* spriež Latvijas delegācijas pārstāve.

Iedvesmu no redzētajiem piemēriem un iespēju dalīties pieredzē un informācijā ar citu valstu kolēģiem par norisēm pašvaldībās kā vienu no ieguvumiem darbā Reģionu komitejā min arī **CIVEX komisijas pārstāve Indra Rassa**: *“Svarīgi zināt, kas tiek izlemts Briselē, taču ne mazāk svarīgs ieguvums ir iespēja satikt citu dalībvalstu pašvaldību pārstāvjus, jo īpaši lietuviešus un igauņus, ar kuriem mums ir daudz kopīga. Tā, piemēram, no igauņiem varējām uzzināt dažādus aspektus par eiro ieviešanu, jo viena lieta ir oficiālais viedoklis, bet otra – sarunas ar cilvēkiem, kas to jau pieredzējuši.”* Tāpat I. Rassa par lielu ieguvumu uzskata iespēju piedalīties izpētes vizītēs komisiju sanāksmju ietvaros, kas citreiz – pārsteidzoši, bet fakts – liek saprast, ka latvieši par maz novērtē jau padarīto un sasniegto Latvijā un par maz lepojamies ar savu valsti!

Aicinām arī turpmāk sekot līdzi RK Latvijas delegācijas aktivitātēm LPS mājaslapas sadaļā “Darbība Eiropā” (www.lps.lv/Darbiba_Eiropa), kā arī LPS iknedēļas Infolapā! Par tām jūs informē LPS pārstāvniecība Briselē, veicot ne tikai RK Latvijas delegācijas sekretariāta funkcijas, bet arī visos iespējamajos veidos cenšoties palīdzēt mūsu pašvaldībām – informējot, atbalstot un veicinot atpazīstamību un popularitāti Eiropas Savienībā.

KONKURSA FINĀLAM STARTS – SIGULDĀ

Gunta Klismeta

Ar spilgtu, dinamisku un azartisku startu vienā no Latvijas skaistākajām, vēstures un kultūras tradīcijām bagātākajām un aizraujošākajām vietām – Siguldā 27. augustā vērtēšanas komisija uzsāka konkursa “Eiropas Gada pašvaldība 2013” otro kārtu, uz kuru plānošanas reģioni izvirzījuši 15 pašvaldības – pa trim no katra reģiona.

Vērtētāji apmeklēs visas 15 pašvaldības, lai iepazītos un izvērtētu tur paveikto iedzīvotāju integrācijas un kultūras jomā, veselīga dzīvesveida veicināšanā, kā arī Eiropas Savienības vērtību popularizēšanā un iedzīvotāju iesaistē starptautiskajā sadarbībā. No Siguldas ceļš tālāk ved uz Jūrmalu un Kandavas novadu Rīgas plānošanas reģionā, septembra pirmajā nedēļā – uz Rēzeknes pilsētu un Rēzeknes un Preiļu novadu Latgalē, pēc tam uz Vidzemi, kur “izrādīsies” Alūksnes novads, Valmieras pilsēta un Amatas novads. Tad vērtētāji pārbrauks uz Kurzemes pusi, kur apmeklēs Rucavas novadu, Liepājas pilsētu un Talsu novadu, bet konkursa fināls noslēgsies Zemgales plānošanas reģionā ar Iecavas novada, Jelgavas pilsētas un Jēkabpils novada izvērtējumu.

Konkursa svinīgā apbalvošanas ceremonija notiks **18. oktobrī** uzvarētājpašvaldībā, kur tiks sumināta gan Eiropas Gada pašvaldība, gan laureāti četrās nominācijās: “Pašvaldība kultūrai”, “Pašvaldība integrācijai un iekļaušanai”, “Pašvaldība veselībai” un “Pašvaldība Eiropas Savienības vērtību popu-

larizēšanai”. Tāpat arī uz šo pasākumu tiks aicināti finālpašvaldību Eiropas Gada cilvēki, kuri daudz darba, pūļu, nesavtības un sirsnības ieguldījuši gan kultūras, gan veselīga dzīvesveida, gan iedzīvotāju integrācijas jomā savā novadā vai pilsētā.

Vērtēšanas komisijas sastāvā ir pārstāvji no Latvijas Pašvaldību savienības un Kultūras, Labklājības, Izglītības un zinātnes, Veselības un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas. Iepazīties ar labajiem darbiem novados un pilsētās dodas arī konkursa ģenerālsponsora – AS “Swedbank” deleģētais speciālists un konkursa sadarbības partnera – SIA “Lattelecom” pārstāve, kā arī “Latvijas Avīzes” un žurnāla “Logs” pārstāvji.

Konkursu rīko Latvijas Pašvaldību savienība sadarbībā ar Latvijas plānošanas reģioniem, Kultūras ministriju, Labklājības ministriju, Veselības ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā.

Konkursa ģenerālsponsors ir AS “Swedbank”.

Konkursa sadarbības partneri ir Latvenergo koncerns, SIA “Lattelecom” un VAS “Latvijas Dzelzceļš”.

Konkursu atbalsta AS “Grindeks”, Taipejas misija Latvijā, AS “Valters un Rapa”, AS “Latvijas Valsts meži” un AS “Laima”.

Konkursa informatīvie atbalstītāji ir “Latvijas Avīze”, Latvijas Televīzija, Latvijas Radio 1 un žurnāls “Logs”.

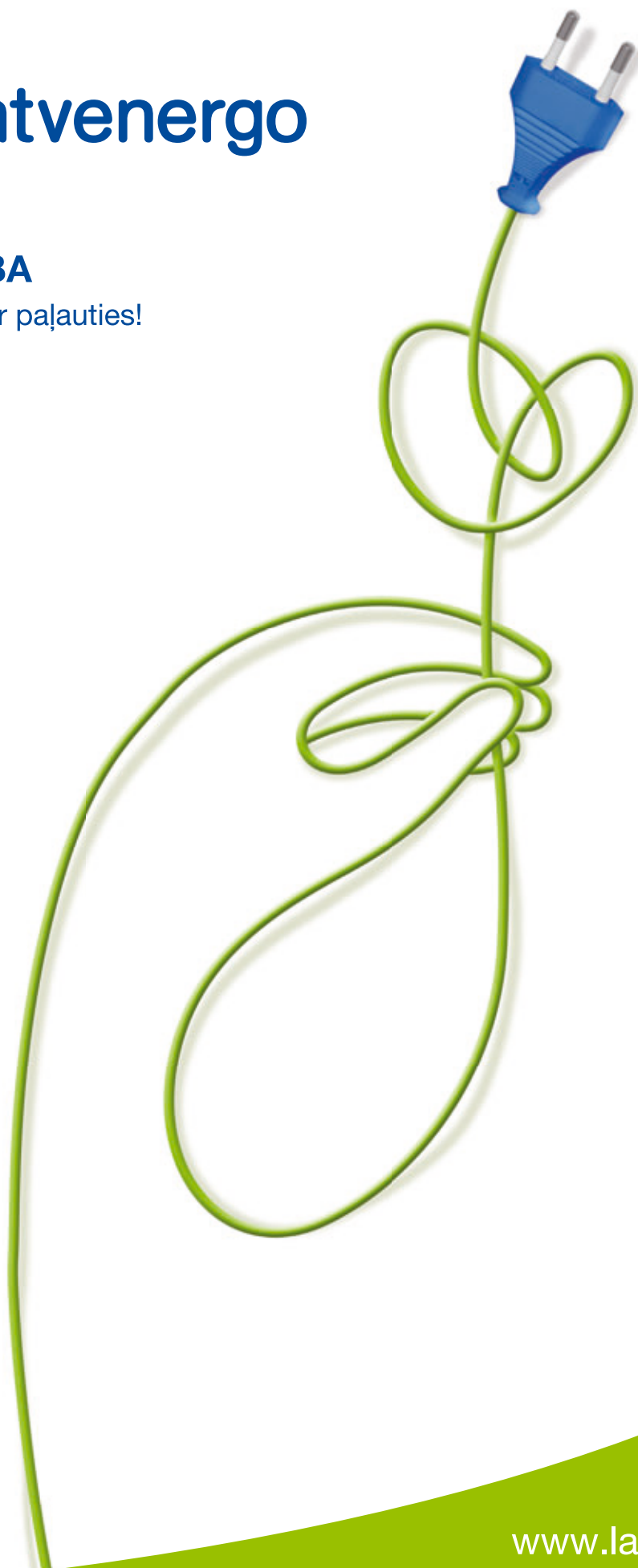

ATBILDĪBA

Uz mums var paļauties!

Koncerns "Latvijas dzelzceļš" sastāv no vadošā uzņēmuma VAS "Latvijas dzelzceļš" un piecām meitassabiedrībām – AS "LatRailNet", kas veic infrastruktūras maksas noteikšanu un dzelzceļa infrastruktūras jaudas sadali, SIA "LDz Cargo", kas nodrošina dzelzceļa kravu pārvadājumus un starptautiskos pasažieru pārvadājumus; infrastruktūras būvniecības un uzturēšanas uzņēmuma SIA "LDz Infrastruktūra", ritošā sastāva remonta un uzturēšanas uzņēmuma SIA "LDz Ritošā sastāva serviss", kā arī apsardzes uzņēmuma SIA "LDz Apsardze".

LDZ LDZ CARGO

LDZ LDZ CARGO LOĢISTIKA

LDZ LDZ INFRASTRUKTŪRA

LDZ LDZ RITOŠĀ SASTĀVA SERVISS

LDZ LDZ APSARDZE

LRN LatRailNet

Gusts Muzikants,
Lattelecom Biznesa klientu daļas direktors

Lattelecom saviem esošajiem un arī jaunajiem pašvaldību klientiem saka: ar mums viss kļūst iespējams! Jūs jautāsit, kas tieši kļūst iespējams?

Mēs savā darbībā nepārtraukti attīstāmies. Uzkrātā pieredze ļauj izstrādāt un piedāvāt pašvaldībām arvien jaunus un progresīvus pakalpojumus, inovatīvus individuālus risinājumus, kā arī nodrošināt izcilu servisu. Pirms pāris gadiem neviens pat iedomāties nevarēja internetu ar ātrumu līdz pat 500 Mbit/s vai sarunas ar vairāk nekā 1 000 000 cilvēkiem bez maksas. Tagad tā ir ikviena *Lattelecom* klienta priekšrocība.

Ko iegūst pašvaldība ar ātru un stabilu internetu?

Pieejama, atvērta un mūsdienīga pašvaldība tiek augstu vērtēta gan iedzīvotāju, gan uzņēmēju vidū. Lai par tādu kļūtu, jāiet līdzī laimam. Jums ir iespēja izvēlēties pašvaldības vajadzībām piemērotu interneta tīkla risinājumu, nepieciešamo ātrumu un atbilstošu cenu, kā arī vajadzības gadījumā – uzturēšanas jeb *hostinga* pakalpojumu mājaslapu izvietojšanai.

Ar *Lattelecom* internetu jūs iegūsi:

- iespēju pieslēgt internetam neierobežotu datoru skaitu ar jums nepieciešamo ātrumu;
- saņemt augsta līmeņa drošības risinājumus;
- izveidot bezvadu tīklu.

Lattelecom kā nozares līderis jūs pašvaldībai piedāvā arī optisko internetu, kas nodrošina Eiropas un pasaules mērogos atbilstošu ātrumu. Pateicoties investīcijām infrastruktūrā, Latvijā ir viens no ātrākajiem internetiem pasaulē, un tas ir pieejams arī jums!

Svarīga pakalpojuma priekšrocība ir arī kvalitatīvs un vienmēr sasniedzams (24/7) serviss tieši jūsu reģionā. Ja vēlaties uzzināt vairāk par *Lattelecom* internetu un atrast savai pašvaldībai piemērotāko risinājumu, esat laipni aicināti sazināties ar savu *Lattelecom* klientu attiecību vadītāju, zvanot uz Biznesa klientu apkalpošanas tālruni **67177177** vai arī sūtot e-pastu uz lattelecom@lattelecom.lv.

Bezmaksas internets – publiskie WiFi pieejas punkti pašvaldības teritorijā

Moderni bezvadu interneta risinājumi kļuvuši par neatņemamu ikdienas sastāvdaļu daudzviet Latvijā. Turklāt iedzīvotājiem WiFi internets var būt bez maksas – kopš šī gada marta *Lattelecom* atvēris vairāk nekā 2000 WiFi punktu visā Latvijā lietošanai bez maksas. Tāpat jāpiebilst, ka šobrīd desmit pilsētās uzstādīti īpaši WiFi soliņi, iezīmējot bezvadu zonu pilsētvidē, tādējādi padarot bezmaksas bezvadu internetu vēl pieejamāku gan Latvijas iedzīvotājiem, gan tūristiem.

Bezmaksas interneta lietošana ir pavisam vienkārša – uzsākot lietošanu savā viedtālrunī vai planšetdatorā, īpaši pielāgotā lapā jānoskatās 15 sekunžu informatīvs ziņojums, lai turpmākās 30 minūtes izmantotu internetu par brīvu. Šajā lapā iespējams izvietot informāciju par jūsu pašvaldību vai, piemēram, pasākumiem.

Ar *Lattelecom* bezmaksas WiFi internetu jums būs iespēja:

- piekļūt e-pastiem, ziņām un citiem svarīgiem portāliem bezmaksas WiFi piekļuves vietās visā Latvijā;
- neierobežoti lejupielādēt un augšupielādēt datus ar nemainīgu ātrumu;
- nosūtīt un saņemt e-pastus arī ārpus biroja vai mājām;
- operatīvi reaģēt un sazināties ar kolēģiem;
- strādāt un tikties brīvākā atmosfērā.

Kopā ar mums jūs pārliecināties, ka viss kļūst iespējams!

WiFi
PAR BRĪVU VISĀ LATVIJĀ

Jā! Izvēlies tīklu
Lattelecom-free

lattelecom

Daina Oliņa

2. augustā Jaunpiebalgas pagasta kultūras namā valdīja izjūtas, kas atšķirās no Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas (LPIA) 15 gadu vēsturē ierastajām sēdēm, jo drīzāk atgādināja pirmo satikšanos, uzsākot skolas gaitas jaunā klasē, kad apkārt daudz svešu seju.

2013. gada pašvaldību vēlēšanu jaunie spēles noteikumi ne vienam vien izpildīdatoram lika izšķirties starp politiku un izpildvaru. Jau pirms sanāksmes LPIA valdes sēdē priekšsēdētājs Normunds Tropiņš rezumēja pēcvēlēšanu bilanci – seši izpildīdatori ievēlēti par domju priekšsēdētājiem, pieci, arī pats N. Tropiņš – par priekšsēdētāja vietniekiem; 26 pašvaldībās jau bija iecelti jauni izpildīdatori; citur vēl lēma, kurš turpmāk būs galvenais izpildvaras komandieris. Izpildīdatoru vadība iepļānojusi speciālu tikšanos ar jaunajiem amata brāļiem un māsām 18. septembrī. Turklāt gada noslēgumā 6. decembra sanāksmē visiem

PIRMKLASNIĒKU SATIKŠANĀS JAUNPIEBALGĀ

jābūt gataviem jaunās valdes un vadības vēlēšanām. Sanāksmē pirmoreiz savus nākamos “audzūbērnus” uzrunāja arī LPS padomniece Sniedze Sprōģe, kura mudināja “jaunizceptos” izpildīdatorus nekautrēties zvanīt vai sūtīt e-pasta vēstules ikvienā neskaidrību brīdī, lai sekmīgi apgūtu nebūt ne vieglā darba iemaņas, esot “divu kungu – iedzīvotāju un politiķu – kalpībā”.

Liekas, ka jaunpienācējiem pirmā tikšanās Jaunpiebalgā bija īsti piemērota, lai radītu atbilstošu priekšstatu par izbraukuma sēžu gaitu – kompakta runātāju un diskusiju daļa un novada iepazīšana, kulmināciju sasniedzot vakara noslēgumā kopš “Mērnieku laikiem” daudziem zināmā goda mielasta paraugdemonstrējumā, kur piebaldzēni bija uzdevumu augstumos, atraisot katrā un visos smieklu velniņus, attapības dzirkstis un aplaudētprieku. Kā gan vēl labāk satuvināt pasvešus ļaudis, kam turpmāk kopējas problēmas risināmas!

“To jau zinās ikkatrs no bērna kājas, ka Dievs radīja cilvēku daiļāku un augstāku par visiem radības priekšmetiem un atdeva tam valdīšanu pār visu. Tādi valdnieki un kungi esam arī mēs – runasvīri līdz ar valstu valdībām. Mēs, runasvīri un valsts valdības, padarām visu, kas vajadzīgs valstīm pie viņu labuma un likumiem. Mēs gādājam par ienākšanām un izdošanām, mēs nospriežam par izmaksāšanu un pieņemam skolotājus, mēs uzliekam galvasnaudas un apgādājam nabagus. Mēs pavēlam magaziņā labu labību iebērt un nederīgo izņemt. Mēs, jā, mēs darām visu un valstīm pašām atstājam tik maksāšanas un kalpošanas.”
(No goda mielasta uzrunas)

Saprātīgā protekcionisma iespējas

Sarunu par atbalstu uzņēmējdarbībai lietišķi uzsāka zemkopības ministre Laimdota Straujuma, informējot par Lauku attīstības plāna (LAP) īstenošanu un vienošanās rezultātiem nākamajam plānošanas periodam (2014.–2020. gadam). Kopējā atvēlētā summa ir 1,068 miljardi latu jeb 1,5 miljardi eiro. Kaut arī liela daļa līdzekļu paredzēti lauksaimniecības uzņēmumu attīs-

tībai, tomēr ministrija plāno aptuveni 50 miljonus latu nodalīt mazajām saimniecībām, lai tās varētu mierīgi attīstīties. Mazie zemnieki atbalstu varēs saņemt arī no kredītu fonda, ko veidos no ES līdzekļiem, bez liekas birokrātijas.

Pamatpakalpojumu pasākumā iedzīvotājiem pašvaldības var rēķināties ar 89 miljoniem latu. Regulāri tiekoties ar lauksaimnieku organizāciju un LPS pārstāvjiem, panākta vienošanās, ka naudu sadalīs pēc grants ceļu kopgaruma, kopējā dzīvnieku skaita pašvaldībā un laukaugu platībām. L. Straujuma uzsvēra, ka izpildītorektori būs reālie atbalsta pasākumu virzītāji savās pašvaldībās. Sanāksmes dienā vēl nebija skaidrības par to, kuras pašvaldības atbalstu saņems. Septembra beigās projektu iesniegs Briselē, lai fondus varētu sākt izmantot iespējami laikus.

LAP finansējums faktiski ir nauda zemnieku konkurētspējas veicināšanai, bet ministrei gandrīz visos novados regulāri jāuzklausā pārmetumi par ceļu katastrofālo stāvokli. Tomēr L. Straujuma uzskata, ka, izvēloties atjaunojamos pievadceļus, būtu jāriko sabiedriskā apspriešana, lai noskaidrotu, vai tie sekmēs uzņēmēju darbu. Ministre atgādināja, ka līdzekļi domāti grants segumam, bet melno segumu varēs finansēt pašvaldības. Tiekoties ar lauku ļaudīm, tūlīt aiz sāpes par neceļiem L. Straujumai allaž jādzird satraukums par sabrukušo meliorācijas sistēmu, kā arī par nesaskaņām starp zemniekiem un medniekiem. Meliorācijai plānots atvēlēt 75 miljonus latu, no kuriem 38 miljonus saņems zemnieki, pārējā summa – valsts nozīmes meliorācijas sistēmām. Priecīga bija ziņa, ka divkārtšosies LEADER pasākuma atbalsts vietējās iniciatīvas grupām! Ministrija cer, ka tas ļaus lielāku uzmanību veltīt tieši mājrāzotājiem, kas neplāno veidot ražotni (ražotājiem, protams, būs pieejami citi fondi). Zemkopības ministre atgādināja arī LLKC konsultantu nozīmi katrā novadā, cerot, ka sadarbība ar viņiem veidojas sekmīgi. Konsultantiem izvirzīti divi galvenie uzdevumi – pievērst uzmanību mazajām zemnieku saimniecībām, sekmējot to kooperāciju, kā arī atbalstīt vietējo produktu realizāciju pašvaldībās. L. Straujuma to uzskata par saprātīgu protekcionismu, lai palīdzētu maksimāli izmantot pašu mājās audzētos un saražotos lauksaimniecības produktus.

ZM valsts sekretāres vietniece **Rigonda Lerhe** (LPIA sanāksmes prezentācijas atrodamas: http://www.lps.lv/lzpidddirektoru_asociacija/?task=sessions&committee_id=1497) informēja, kas paveikts kopš jūnija LPIA sanāksmes Rūjienā, kad saruna par labvēlīgo protekcionismu bija vairāk teorētiska. Mājrāzotāju produkcijas tirdzniecība ir nedaudz sarežģīta, jo viņi ir atbrīvoti no pārlietu skrupulozām PVD prasībām, kādas izvirzītas lielražotājiem. Tāpēc mazajiem pašiem

jānogādā produkcija galapatērētājam. Tomēr ministrijas speciālisti uzskata, ka problēmu var atrisināt ar

“veikalu veikālā” – apvienojoties vairākiem mājrāzotājiem, viņi ir stendu veikālā, algo savu pārdevēju un tirgo marķētus produktus. Tā rodas tā saucamās vietējās produkcijas salīņas, piemēram, Madonas RIMI. R. Lerhe mudināja vietējo rīcības grupu strādāt šīs pasākuma īstenošanai (gan stendiem, gan transportam preču nogādei uz gadatirgiem u.c.). Kā parasti, septembra sākumā notiks “Rīga Food” izstāde. Iepriekš ministrijas irētājā stendā dominēja lielražotāji, šogad būs četri reģionālie stendi, kur piedalīties aicināti mazie ražotāji.

Līdz šim valdīja uzskats, ka mazajiem ražotājiem ar vietējo produkciju ir grūti vai pat neiespējami iesaistīties publiskajos iepirkumos. Tas vairs tā nav, atliek vienīgi to gribēt ne tikai mazajiem ražotājiem, bet arī pašvaldībām un to iestādēm. Lauku attīstības speciālisti darbojas kā starpnieki starp pašvaldību un uzņēmējiem, viņiem jāapzina novada piedāvājums un jāveido datubāze ar ieinteresēto uzņēmēju produkcijas **piedāvājumu**, pretim liekot vietējās pašvaldības **pieprasījumu**. LLKC konsultanti jau izveidojuši pieprasījumu sarakstu 86 pašvaldībās. Limbažu un Tukuma novadā rit pilotprojekti, kuru mērķis ir sēdināt pie viena galda abas puses un lemt, ko var izdarīt un kā labāk gatavot iepirkuma dokumentāciju, lai iepirkumos veiksmīgāk varētu iekļūt mazie ražotāji. Par šiem novadiem datubāzē ir vispilnīgākā informācija. Apgūto pieredzi un secinājumus pilotprojekta noslēgumā apkopos metodikā, kas palīdzēs atbalstīt savus ražotājus arī citām pašvaldībām. Plānots aplēst Tukuma novada ieguvumus no vietējo ražotāju dalības iepirkumos. Konsultanti diemžēl secinājuši, ka pašvaldības diezgan kūtri gatavas mainīt ierasto iepirkumu kārtību, kaut arī gadiem jau skanējuši protesti par Eiropas ierobežojumiem vietējo ražotāju dalībai iepirkumos. Ir jādomā radoši!

Pilotprojekta būtiskākās atziņas

- Lai sekmētu vietējo ražotāju piedalīšanos pašvaldību iestāžu iepirkumos, ir jābūt ieinteresētībai visos līmeņos – pašvaldību vadības, iestāžu vadības un atbildīgo darbinieku ieinteresētībai.
- Piedalīšanās iepirkumos ražotājiem ir izaicinājums, jo prasa nodrošināt regulāras piegādes un sadarbību ar citiem ražotājiem sortimenta nodrošināšanā, kā arī nopietnus ieguldījumus uzglabāšanas būvēs un transporta līdzekļos.
- Iepirkuma dokumentācijas pielāgošana, lai tajā varētu piedalīties vietējie ražotāji, prasa pašvaldības

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

iepirkumu speciālistu rūpīgu papildu darbu.

- Nepieciešama precīzāka un atbildīgāka pieprasītā iepirkuma apjoma kalkulācija, jo iepirkumā norādītie apjomi bieži vien ir ar pārmērīgu un nepamatotu rezervi (neņemot vērā skolēnu skaita samazinājumu). Savukārt reāli piegādājama produkcijas apjoms ir mazāks, kas rada lauksaimniekiem nevajadzīgas papildu izmaksas (uzglabāšana, zudumi).
- Iepirkumu specifikācijas izstrādē netiek līdz galam ņemtas vērā vietējo ražotāju iespējas (vietējie produkti apvienoti ar eksotiskajiem), kā arī vietējo produktu piegādes sezonālitate (piemēram, ziedkāpostu piegāde tiek prasīta visu gadu). Nepieciešama ēdināšanas speciālistu izglītošana un vēlme pielāgot ēdienkarti atbilstoši sezonai.
- Ņemot vērā atsevišķu iestāžu nelielo iepirkuma apjomu (mazs skolēnu skaits), ļoti sadārdzinās loģistikas izmaksas, līdz ar to izdevīgi piegādāt visu produktu klāstu, vienlaikus izslēdzot vietējo ražotāju tiešās piegādes iespējas.
- Sakarā ar lauku iedzīvotāju zemo pirktspēju iepirkumos pārsvarā tiek izvēlēts zemākās iepirkuma cenas, nevis saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma princips, kas sekmē nacionālās vai bioloģiskās pārtikas kvalitātes shēmas produktu un videi draudzīgas piegādes.

Atbild zemkopības ministre Laimdota Straujuma

* Vai mājražotāju produktus tagad var tirgot cits? – *Var, sadarbojoties, piemēram, jau minētajās lielveikala salīnās. Ministre atzīst, ka LR normatīvos tiešām līdz šim bija stingrākas prasības, nekā ES to prasa, šo kārtību mainām!*

* Vai mazās saimniecības saņems tiešmaksājumus pēc citas shēmas (500 eiro) nekā citi? – *Var pieteikties arī lielās, bet, protams, tas izdevīgi būs mazajiem (apmēram 20 000 saimniecībām).*

* Investīcijas ceļiem ir ļoti būtiskas, bet par maz naudas! *S. Sproģe: – Paldies izpilddirektoriem, kas kopā ar uzņēmējiem jau izveidojuši un iesnieguši kritisko ceļu sarakstus, tas diskusijā palīdz aizstāvēt kvotēšanas principu pašvaldībām.*

* Vai nebūtu laiks celt iepirkumu sliekšni atbilstoši ES standartu summām? – *L. Straujuma piekrīt, taču parasti iebilst paši uzņēmēji, baidoties no negodīgas konkurences.*

* Jaunajiem zemniekiem vajag lielāku atbalstu! – *Būs! Jaunie zemnieki ir lieliski. To pierādīja vizīte Aizkraukles, Kokneses un Pļaviņu pusē.*

* Vai cukura nozare tiks atjaunota? – *L. Straujuma atzīst, ka tā bija kļūda, jo nav īstenojies mērķis samazināt cukura cenu, kas sāpīgi skar daudzus, sevišķi saldumu ražotājus. Taču jāsaprot zemnieki, cukura ražotāji un iesaistītās pašvaldības, kas tobrīd nespēja turēties pretī lielās naudas vilinājumam. Nav izjūtas, ka Eiropā kāds šo problēmu virzītu. Latvija un vēl citas jaunās dalībvalstis uzskata, ka kvotas jābeidz 2015. gadā, taču ES dokumentos ierakstīts 2017. gads (turklāt Eiropas Parlaments vēlējas to attālināt līdz 2020. gadam).*

* Kooperācija neveidojas, jo maz zināšanu. – *LLKC plāno speciālu programmu potenciālajiem kooperatīvu vadītājiem. Diemžēl nereti tiek gaidīts, ka kāds “no aug-*

šas vai no malas” izveidos kooperatīvus, kuros interesenti varēs iestāties. Ir nepieciešams līderis, tad lieta iet. Cilvēki uzticas vietējiem! Tomēr nereti problēmu rada aizdomīgums, vai tikai kādam nav izdevīgāki noteikumi. Reizēm labāk, ja pašam kooperatīva vadītājam nav savas zemiņu saimniecības.

Vidzemes plānošanas reģiona administrācijas vadītāja **Guna Kalniņa-Priede** informēja par uzņēmējdarbību Vidzemē un atbalsta instrumentiem uzņēmēju atbalstam novados, analizējot īstenotos projektus, bet speciālists uzņēmējdarbības jomā **Kristaps Ročāns** – par Vidzemes augstas pievienotās vērtības un veselīgas pārtikas klastera darbību, aktīvi sadarbojoties ar Somijas un Zviedrijas radniecīgiem klasteriem, Latvijas augstskolām un pētniecības institūtiem. Klasteri iesaistīti daudzi Latvijā pazīstami uzņēmumi –

“Valmiermuižas alus”, “Dimdiņi”, “Skrīveru saldumi”, “Very Berry” u.c. (*prezentāciju skatīt LPS mājaslapā*). Svarīga atziņa – mācīties darot, nevis paralizēt darbu ar pārlieku analizēšanu! Nepieciešamas investīcijas šo iniciatīvu atbalstam!

“Piebaldzēnam ir liela lepnība un izrādīšanās uz savu valsti, ko viņš palaikam turējis augstā goda vērtē, un tāpat viņš grib, lai domā arī citi, kas te nāk un iet.”

Sanāksmes sākumā Jaunpiebalgas novada domes priekšsēdētājs **Laimis Šāvējs** īsumā raksturoja savas pašvaldības specifiku. Viņš atgādināja Latvijas pagastu vadītāju sanāksmi pirms desmit gadiem, kad šā paša kultūras nama zālē skanēja protesti pret toreizējā pašvaldību ministra Ivara Gatera iecerēto novadu “zāģēšanu”. Nu tas ir noticis, tāpēc Latvijas senāk

70. lielākais pagasts nu kļuvis par septīto mazāko novadu, jo apvienojoties klāt pienāca tikai Zosēnu pagasts – tas nosaka budžeta ierobežoto apjomu. Novads atrodas Vidzemes augstienē, tālu no lielām pilsētām. Pusi zemes platības aizņem meži, pārējā ir lauksaimniecības zeme, kas arī izskaidro novada attīstības virzienus.

2500 iedzīvotāju skaits ir visai stabils, tomēr katru gadu nedaudz samazinās. Jaunpiebalgas pusē ir ļoti viendabīgs nacionālais sastāvs, kā arī sieviešu skaitliskais pārsvars pār vīriešiem. Laimis Šāvējs ir viens no ilggadējiem pašvaldību vadītājiem, darbu domē uzsācis 1997. gadā. Jau nākamajā gadā tika izstrādāta novada attīstības programma, kas tobrīd šķita visai nereāla – ūdens attīrīšanas ierīces, kultūras nama renovācija, asfaltēti ceļi. Neticami, taču aizvadītajos gados sapņi īstenojušies, mācot arī citiem, ka no pārdrošiem sapņiem nevajag baidīties. No 2000. līdz 2012. gadam apgūti gandrīz pieci miljoni latu, aptuveni puse no tā ir Eiropas nauda. Visas izglītības iestādes ir optimizētas zem Jaunpiebalgas vidusskolas “cepures” – te mācās 400 bērnu, sākot jau no pusotra gada vecuma. Tas ļāvis nodrošināt vidēji labas algas pedagogiem un salīdzinoši nelielus tēriņus uz vienu audzēkni. Mūzikas un mākslas skolu apmeklē 150 bērnu, senas ir reģionālās tautskolas tradīcijas. Veselības aprūpes lielākais “brīnums” ir zobārstniecība Jaunpiebalgas pašvaldības ambulancē. Uzņēmējdarbība, salīdzinot ar padomju

gadiem, ir sarukusi, jo Jaunpiebalgas pieņotava vairs nedarbojas. Turpretim sekmiņi strādā divi uzņēmumi – “Piebalgas alus” un “Wenden Furniture”. Vidzemes augstienes mazskartā daba paver iespējas veidot bioloģiskās saimniecības. Nedēļu pēc LPIA sanāksmes Jaunpiebalgā astoto reizi notika amatniecības gadatirgus “Ražots Piebalgā”.

(Nelielu ieskatu piebaldzēnu ražojumu klāstā ciemiņi guva speciāli sagatavotajā stendā pusdienu pārtraukumā, kad pie garajiem saimes galdiem gardu muti tukšoja slavenās Ķeņča zupas bļodiņas ar nepieredzēti dāsnu jēra gaļas klātesamību, veselīgam uzkožot Piebalgas ekoloģiskajā vidē izaudzētās dižogas un iemalkojot slaveno Piebalgas alutiņu.)

Nedaudz vēlāk Laimis Šāvējs pastāstīja par Jaunpiebalgas novada pašvaldības atbalstu uzņēmējiem. Dome izsludinājusi jauniešu biznesa ideju projektu konkursu. Pirmā kārtā nebija sevišķi veiksmīga, jo pieteicies tikai viens pretendents, ar kuru jau noslēgts līgums par jumta skaidu ražotni. Rīkota arī jauniešu

konference ar mērķi izzināt viņu domas par nepieciešamo atbalstu. Lai atbalstītu mazos ražotājus, labiekārtots Jaunpiebalgas tirgus laukums (LEADER projekta pirmajā kārtā laukumu nosedza ar bruģi, nākamajā kārtā septembra beigās laukumu papildinās Piebalgas arhitektūras stilam atbilstoši tirdzniecības namiņi). Izveidota preču zīme “Izvēlies Piebalgu!” – tajā iekodēta galvenā runasvira cepures kontūra, kas vienlīdz asociējas ar likumainajiem ceļiem un Gaujas līkločiem (astoņu gadu darbs, cītīgi organizējot populāros gadatirgus ar šo nosaukumu, bijis atdevīgs, šogad tika pasniegta pirmā preču zīme).

Iespēt neiespējamo 33 gados

Diezgan negaidīti par sanāksmes varoni kļuva mēbeļu ražotnes "Wenden Furniture" vadītājs **Normunds Brēmers**, kuru izpilddirektori apbēra ar jautājumiem tikpat aktīvi kā zemkopības ministri. Laikam jaunā uzņēmēja neparastais biznesa ceļš, atvērtība un atklātās, kaut reizēm visai neparastās atbildes, vedināja jautāt vēl un vēl, tāpēc šo žurnālistisko pingpongu atļausos citēt sīkāk. Uzņēmumā ražo masīvkoka (bērza un ozola) krēslus un galdus, mēnesī top ap 10 000 krēslu, tā ir lielākā krēslu ražotne Latvijā un otra lielākā Baltijā. Jaunpiebalgā krēslu ražotne radusies sen, vēl piecdesmitajos gados kā Valmieras mēbeļu kombināta atzars, deviņdesmitajos gados tā nikuļoja līdzīgi daudziem citiem Latvijas uzņēmumiem, kas nespēja pārorientēties kapitālisma saimniekošanas modelim.

Normunda dzīves raibie pagriezieni, kas viņu no Rīgas mēbeļnieku arodskolas praktikanta, kurš pārkrāmeja dēlišus 1997. gadā, pēc sešiem gadiem aizbīdīja līdz ražotnes vadītāja postenim, varētu būt lielisks sižets filmai par jauna uzņēmēja tapšanu, jo viņš tikai ar paša prātu un spējām prasmīgi noturējis uzņēmumu cauri visiem krīzes līkločiem. Un visa notikumu virtene paspējusi savērties pasaules vēsturē zīmīgo 33 gadu laikā. Normunda biznesa funkteris atšķīrās no neieinteresēto Jaunpiebalgas ceha īpašnieku viedokļa, tāpēc vēl pēc dažiem gadiem viņš pameta Piebalgu un izveidoja pats savu rūpnīcu Cēsīs, tās nosaukumā liekot pilsētas seno vārdu – Vendene. Nākamais pavērsiens – tika nopirkts Jaunpiebalgas cehs un 2007. gadā šurp pārceļta visa ražošana. To, kas notika kredītiem pārbagāta jauna censoņa dzīvē, krīzei sākoties, katrs spēj iztēloties. Bija pat brīži, kad nācies atlaist visus darbiniekus, taču ražošana neapstājās, tāpēc Normunds par svētīgu uzskata dzīves piespēlēto iespēju – sākot no prakses laikiem, pašam apgūt visas operācijas.

"Mums patīk uzskatīt, ka esam šai valstij absolūti nepieciešams uzņēmums," bez liekas kautrības atzīst N. Brēmers, "jo darām vairākas nozīmīgas lietas. Esam lielākais darba devējs Jaunpiebalgas novadā – 70 cilvēkiem, 99 procentus produkcijas ražojam eksportam. Turklāt produkcijai ir augsta pievienotā vērtība, jo krēslu var uzskatīt par vissarežģītāko koksnes izstrādājumu. Galvenokārt produkcija ceļo uz Skandināvijas valstīm – Somiju, Zviedriju, Dāniju, dizains ir skandināvisks. Tā kā uzņēmumā top premium klases mēbeles, to cena Latvijas iedzīvotāju vairākumam nav pa kabatām".

Pagaidām ražotāji nepeldas naudā, Normunds atklāti atzīst: esam melnstrādnieki, kas saņem kapeikas. Vairumtirgotāji krēslus nopērk par 25 – 30 eiro, bet Somijas vai Zviedrijas veikalos par tiem jāmaksā 150 – 200 eiro. Tāpēc nākotnes sapņos ietilpst sava veikalu

tikla veidošana Skandināvijas valstīs, lai preces varētu realizēt paši. Jau tagad "Spice Home" atvēruši savu salonu, kur mācās būt tirgotāji. Ar pašvaldību sadarbība ir laba, bārties sanākot reti, tomēr biznesu apgrūtinā tas, ka katrai jaunai iecerei jāizlaužas cauri papīru birokrātijai, kas nereti aizņem pat astoņus mēnešus. Tikmēr ideja guļ.

Bet tagad jautājumu birums no zālē sēdošajiem.

– Kā jums ar konkurentiem?

– Latvijā tādu nav. Esam cītīgi piestrādājuši, lai viņus "panīcinātu". Visu izšķir kvalitāte, kam izvirzām četrus pamatnoteikumus – **kvalitatīva** prece, kas saražota apsolītajā **termiņā** un pieprasītajā **daudzumā**, nesot **peļņu**. Ārzemju klientiem svarīga kvalitātes un cenas sabalansētība. Starp citu, kad 1997. gadā cehā ierados praksē, viena krēsla cena bija lielāka nekā pašreiz. No tā laika ražošanas efektivitāte ir augusi par 500 procentiem! Vadībā ir tikai divi piebaldzēni, pārējie pamazām un neatlaidīgi meklēti un piesaistīti no citurienes, bet nu jau arī viņi kļuvuši par piebaldzēniem. Latvijā nav skolas, kas izglītotu mums vajadzīgos ražošanas speciālistus, tāpēc nākas pašiem viņus audzināt no pamatiem. Vadības komandā ar saviem 33 gadiem esmu pats vecākais! Tāpat kā visur arī mēs izjūtam cilvēkresursu trūkumu. Statistiski gan Jaunpiebalgā skaitās bezdarbs, taču bezdarbnieki ir tie, kas nespēj, negrib un pat īsti negrasās strādāt, dzīvojot no pabalstiem. No 70 darbiniekiem aptuveni 55 ir nemainīgi, turpretim 15 ir mainīgie, ko nevar pāraudzināt! Strādnieki saņem vidēji 350 latu, vadība, protams, vairāk.

– Kur meklējat klientus?

– Kad ierados Jaunpiebalgā, krēslu ceham bija divi klienti, pašlaik to ir ap divdesmit. Par saviem līdzekļiem startējam starptautiskās izstādēs, lai parādītu savu precī. Domāju, ka Somijā un Zviedrijā katrs mēbeļu vairumtirgotājs zina "Wenden" ražotni, ja pat nesaista to ar Jaunpiebalgu, tad ar Latviju noteikti.

– Kas jums traucē straujāk pašiem ienākt Skandināvijas tirgū?

– Savā atītīstības ceļā esam daudz kļūdījušies un iemācījušies nesteigties. Tāpēc jau trešo gadu mācāties strādāt "Spicē", kur dzīvē pārbaudām savas tirdzniecības idejas un pieņēmumus, nevis uzreiz metāties iekšā Skandināvijas tirgū. Kad nonācu Jaunpiebalgā, precei bija divi realizācijas ceļi – vai nu pa ceha vārtiem vai... katlumājā.

– Kāds ir gada apgrozījums?

– 1,6 miljoni latu. Karjeras sākumā biju mācīts, cik svarīgi ir nemitīgi kāpināt apgrozījumu. Tagad uzskatu, ka svarīgs ir nevis apgrozījums, bet peļņa, tāpēc negrasos noliegt, ka vēlamies strādāt mazāk, bet nopelnīt vairāk. (Šo negaidīti godīgo atzišanos, ko parasti mēdz noklusēt, klātesošie uzņēma ar skaļiem aplausiem!)

Tiem, kas joprojām par atzīstamu uzskata Latvijā populāro biznesa pieeju – gāzt Latvijas mežus un izvest apaļkokus vai dēļus, der ielāgot Normunda teikto, ka ceļā **no koksnes kubikmetra līdz krēslam pievienotā vērtība pieaug 13–kārt!**

"Gara stiprināšana un garīguma uzturēšana caur dievišķajām mūzikas skaņām."

Daļu no Jaunpiebalgas izpilddirektori skatīja nelielā ekskursijā pa autobusu logiem, bet tuvāk novērtēja pirms mēneša atklāto **Svētā Toma baznīcu**, kas apbrīnojama kārtā – ne jau bez Dieva palīdzības – savā godībā atdzimusi par ziedotāju līdzekļiem. Nākamās paauzdes šo cēlo cilvēku vārdus varēs izlasīt zelta burtiem ierakstītus plāksnē pie baznīcas sienas. Jaunpiebalgas novadpētniecības muzeja vadītāja, savas puses vēstures enciklopēdija **Vēsma Johansone** atbraucējiem izklāstīja gan baznīcas vēsturi, gan atjaunošanas brīnumu. Baznīcai aprit divas nozīmīgas gadskārtas – pirms

210 gadiem tika iesvētīta pirmā, apjomā nelielā ēka, bet pirms 140 gadiem baznīcu paplašināja ar sānu apjomiem. Skaisti restaurēto dievnamu atbraukušo ciemiņu priekam piepildīja ērģelmūzikas skaņas. Arī viena no latviešu klasikas pērlēm – Emīla Dārziņa “Melanholiskais valsis” (tieši uz šā instrumenta slavētais komponists mācījies ērģeļu spēli).

Kaut arī **dabas saimniecībā “Lielkrūzes”** pievakarē valdīja Jaunpiebalgas vidusskolā vērotais tukšums, to nepārspējami artistiski un oratoriski aizpildīja ģimenes galva **Guntars Dolmanis** ar stāstiem, dziesmām un izteiksmē bagātu mīmikas un žestu valodu. Pat tad,

kad, ne lūgta, ne saukta, pāri ciemiņiem sāka līt netīkama smīgala un nācās pārcelt šovu uz siena šķūni. Viņa sievišķīgajai kundzei **Valentīnai** atlika to visu papildināt ar savu īpašo starojumu. “Lielkrūzes” ir lauku sēta ainaviskā vietā, ilgtspējīga, uz tautas tradīcijām balstīta ražošanas un dabas kopsakarību izpētes vieta. Te viss rit dabiskajā gaitā – ligzdo putni (mazais ērglis, zivjērglis, trīspirkstu dzenis un citi), graužējdarbus netraucēti veic bebri, plašo teritoriju sakopj “dabiskās pļaujmašīnas” – ‘Konik’ šķirnes zirgi un ‘Šarolē’ liellopi. Ja saimniekam ir tik skanīga balss, nejutamies pārsteigti, uzzinot, ka jau trešo gadu “Lielkrūzēs” notiek Vislatvijas dziesminieku saiets. Bet dabas skaistuma mīļotāji te var izbaudīt klusu mieru, vērojot ainavas un košās puķu dobes, neparastās baļķi iecirstās kāpnes vai apsūnojušo senjumu.

“Ir tādi tautieši, kuru vietā, kā sacīt jāsaka, nekad neieliks citus.”

Kaut arī likās, ka **Laimis Šāvējs** un izpilddirektore **Dace Bišere-Valdemiere** todien ne brīdi nepameta ciemiņus, tomēr, no “Lielkrūzēm” atgriežoties kultūras namā, viņi pie ārdurvīm sagaidīja visus īsti piebaldzēniskā veidolā. Tad arī varēja sākties jau minētais goda mielasts, kurā ar uzrunām uzstājās gan novada galva, gan galvenais runasvīrs – Ķencis, dimdēja vareni priekšnesumi un citādas izrīcības.

PAR LIKUMIEM – CILVĒKU VALODĀ

“Loga” izdotajā jaunajā “Pašvaldības deputāta rokasgrāmatā” apkopotas atbildes uz jautājumiem, kas radušies un varētu rasties jaunievēlētajiem deputātiem. Atbildēt uz tiem apņēmas LPS neapstrīdētā autoritāte un “pašvaldību enciklopēdija” – vecākais padomnieks (viņš arī Latvijas Universitātes profesors) **Māris Pūķis**, bet pierakstīja **Daina Oliņa**.

Iespējams, ka šīs atbildes var vērtēt gan kā objektīvas, gan vietumis subjektīvas, taču jebkurā gadījumā – absolūti godīgas un ilggadējā praksē, kā arī plašajā teorētisko zinību bagāžā balstītas. Turklāt tādas, kas jau iepriekš norāda uz iespējamiem zemūdens strāvjiem, ar kuriem negribēti var saskarties pašvaldības deputāti. Protams, jautājumi pieļauj arī pavisam citādu atbildes formu – striktu likumu un citu normatīvo aktu pantu uzskaitījumu. Tomēr būtiski ir Māra Pūķa teiktie vārdi: *“Likumos viss ir norādīts precīzāk, taču cilvēkiem grūtāk saprotami.”*

Šoreiz publicējam tās atbildes, kas vietas trūkuma dēļ palika ārpus rokasgrāmatas vākiem.

Kā lobēt pašvaldības intereses valdībā?

Tas ir garāks stāsts, tomēr jāizšķir divas situācijas. Kad pašvaldības intereses sakrīt ar kopējām interesēm, visizdevīgāk izmantot LPS struktūras vai pašiem iet un uzstāties LPS vārdā; turpretim gadījumos, kad pašvaldības konkurē savā starpā, piemēram, resursu sadalē un jūs vēlaties iegūt labumu pirms kaimiņu pašvaldības, tad pašiem jālobē jebkurā likumā atļautā veidā – vērsties ministrijās, uzstāties presē, cildinot sevi kā labāko iespējamo kandidātu resursu saņemšanai utt.

Kā lobēt pašvaldības intereses Saeimā?

Līdzīgi kā valdībā, tikai kontaktpersonas jāmeklē deputātu frakcijās vai Saeimas komisijās. Loģiski, ka no partijām ievēlētie deputāti vispirms vērsīsies savā frakcijā, un sagaidāms, ka Saeimas deputāti atbalstīs savējos. Uz komisijas sēdi var iet gan individuāli, gan kopā ar LPS pārstāvi. Prakse liecina, ka individuālu apmeklētāju pirmajā reizē noteikti uzklausi, bet vai

tam būs tālejošākas sekas, grūti paredzēt. Iespējams, ka, kopā ar LPS paužot šo viedokli kā kopīgu uzskatu, iespēju panākt pozitīvu risinājumu būs vairāk.

Kā lobēt pašvaldības intereses nozaru ministrijās?

Princips līdzīgs tam kā lobējot valdībā – visos likumā atļautos veidos. Pagaidām, pirms nav ieviests lobētāju reģistrs, jums sava vizīte vai rīcība speciāli nav jāreģistrē. Zvaniet, rakstiet, runājiet – pārlieciniet! Bieži vien savu ierosinājumu var veiksmīgi pamatot ar kādu teoriju un iestāstīt, ka to vislabāk būtu ieviest tieši jūsu pašvaldībā.

Kāpēc būtu jāatturas no pašvaldību uzņēmumu sadalīšanas mazākās vienībās?

Pats jautājums balstās uz pieņēmumu, ka lielākas vienības ir izdevīgākas. Ne vienmēr tas tā ir. Nekāda vadības zinātne neapstiprina ideju, ka lielākas saimnieciskās vienības ir labākas par vidējām, bet vidējās – par mazajām. Daudzās teorijas pierāda tikai to, ka viss atkarīgs no apstākļiem, un parasti laba kombinācija izveidojas no noteikta skaita lielu, vidēju un mazu uzņēmumu. Tāpēc uzreiz nevajadzētu teikt, ka tos nevajag sadalīt. Taču attiecībā uz pašvaldības uzņēmumiem nelielos novados pašlaik ir tendence gūt noteiktus labumus no cilvēkresursu ekonomijas. Ciktāl iespējams gūt labumu no šīs ekonomijas un pārvaldīšanas no viena centra, kādu brīdi liela saimnieciskā struktūra var likties izdevīgāka. Tomēr vajadzētu atturēties no pārliecības, ka viena slimnīca vai skola ar trim filiālēm noteikti ir labāka par četrām slimnīcām vai skolām. Ja atrodat talantīgus direktorus visās četrās skolās, iespējams, ka, savstarpēji konkurējot, viņu vadībā skolas gūs ļoti labus panākumus. Tomēr jāatzīst, ka pašlaik valstī valdošā ir koncentrācijas tendence.

Cik liela ir nepieciešamība veikt izvērtējumu, pirms tiek atlaisti esošie darbinieki un pieņemti jauni pēc principa “mans labs paziņa”?

Jautājums nav risināms viennozīmīgi. Darba likumdošana un pašvaldību likumdošana atbalsta pašreizējo darbinieku garantijas, tomēr elastība valsts pārvaldē un pašvaldībā esošo speciālistu nomainā nav pārāk liela, tāpēc noteiktā laikposmā apmaiņai ir jānotiek. Pats par sevi fakts, ka, mainoties politiskajai vadībai, kāda daļa darbinieku nomainās, ir pareizs process neatkarīgi no likumos rakstītā. Uzsākot darbu, vispirms jānoskaidro, vai izpildvara ir vienos uzskatos par galvenajiem attīstības mērķiem un virzieniem ar politisko vadību. Aplami sagaidīt sekmīgu darbību, ja pašvaldības vadītājam un izpilddirektoram ir diametrāli pretēji uzskati. Tad katrā iespējamā gadījumā izpilddirektors vārdos gan piekritīs vadītāja

norādēm, bet īstenībā būs jūtama pretdarbība un nāksies domāt, kā likumā noteiktā veidā, ievērojot arī bijušā darbinieka sociālās garantijas, tikt no viņa vajā. Diemžēl tiesu sistēma ir visai tendencioza un strīdu gadījumos nereti nostājas atlaistā darbinieka pusē. Vienīgais ieteikums – kopā ar juristu pasēdēt pie rīkojuma trīsreiz ilgāk. No otras puses, nav vēlams speciāli organizēt darbiniekam materiālas vai cita veida nepatīkšanas, “piesieties” viņam, izplatīt melīgus paziņojumus. Šis ir pats sliktākais veids, kā atlaist darbinieku. Korektāk būtu atklātā sarunā izklāstīt potenciāli atlaižamajam darbiniekam uzskatu atšķirības un mēģināt vienoties.

Kāds ir savu un savu paziņu uzņēmumu lobēšanas risks pakalpojumu sniegšanā?

Šo vārdu salikumu par šādiem uzņēmumiem regulē attiecīgas likuma normas Administratīvo pārkāpumu kodeksā un Kriminālkodeksā. Ja kodeksa normas nepārkāpjat, tomēr kaut kādā mērā ietekme ir jūtama veidos, kas nav aizliegti, visdrīzāk var iestāties politiskā atbildība – faktu atklāšanai nodos žurnālisti, tomēr īpašas sankcijas nesešos. Noteikts vīlinājums būt savtīgam ir cilvēka dabā. Zinātnieki, analizējot politiķu uzvedību visā pasaulē, apgalvo, ka ir normāli rīkoties arī personiskajās interesēs; tikai šizofrēnijas slimniekam raksturīga personības dalīšanās. Politika māksla, par spīti visam, sabiedrības acīs tomēr liek būt gana altruistiskam, lai neveidotos priekšstats, ka viņš vai viņa no rīta līdz vakaram domā tikai par personiskajām interesēm, bet īpaši nosodīt cilvēku par to, ka viņam ir savs business un viņš vēlas normāli rūpēties par savu ģimeni, nevajadzētu. Lobēšana drīzāk ir morāles nekā likumdošanas jautājums. Turklāt – lobējot jāievēro interešu konfliktu novēršanai domātie aizliegumi.

Kā jāsaprot likuma “Par pašvaldībām” 38. panta pirmās daļas ceturtais punkts, kurā uzskaitīti amati, kurus deputāts nedrīkst ieņemt papildus likumā “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteiktajiem amatu savienošanas ierobežojumiem?

Visus šos amatus var ieņemt līdz ievēlēšanai, pēc tam pašam jāizšķiras. Visos uzskaitītajos gadījumos dome nav tiesīga jums atļaut ieņemt kādu no minētajiem amatiem. Dome gan var atļaut vienlaikus būt pedagogam vai ārstam. Gribētu piebilst, ka nevienu no minētajiem VARAM rosinātajiem priekšlikumiem Pašvaldību savienība neatbalstīja, tomēr saprotamas bija neērtības, kas dažos gadījumos varēja rasties. Lielā mērā šie grozījumi radās pašvaldību dzīvē reāli sastopamu situāciju dēļ, ko vietējā vara pati nespēja atrisināt. Nācās pieņemt aizliegumus, kas kopumā diemžēl pasliktina pašvaldību demokrātiju un kvalitāti.

Vai domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības, izglītības un kultūras jautājumos var vienlaicīgi ieņemt šīs pašas pašvaldības izglītības pārvaldes vadītāja amatu? Vai var šos amatus apvienot un pildīt vienu

– būt domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības, izglītības un kultūras jautājumos?

Parasti lielākajā daļā pašvaldību priekšsēdētāja vietnieks nav vietnieks kādos speciālos jautājumos, bet ir tikai vietnieks. Kompetenču sadale rodas tad, ja ieceļ vairākus vietniekus. Vietnieks pilda priekšsēdētāja funkcijas tikai viņa prombūtnē. Sfēru papildu dalījums liecina, ka priekšsēdētājam esot, teiksim, ārzemēs, viens vietnieks vadītāja vārdā atbildēs par vienu pašvaldības darbības jomu, bet otrs – par pārējo. Taču šiem vietniekiem, ja viņi sāk strādāt kā atbrīvotie vietnieki, parasti uztic vēl kādus uzdevumus. Priekšsēdētājs lielākoties ir uz vietas pašvaldībā, tāpēc nav jēgas turēt vietniekus bez darba. Šādās pašvaldībās bieži tiek sadalītas kompetences starp izpildvaru un vietniekiem, to aprakstot iekšējos dokumentos. Pārvaldes vadītājs apvienot gan var, bet šajos gadījumos ir jāizvēlas, par kuru darbu saņemt algu. Loģisks variants būtu saņemt pārvaldes vadītāja algu, vienlaikus pildot arī priekšsēdētāja vietnieka funkcijas bez atalgojuma, kad priekšsēdētāja nav uz vietas. Otrs risinājums – ieņemt priekšnieka vietnieka amatu, atsakoties no pārvaldes vadītāja algas.

Kas notiek ar deputātu gadījumā, kad viņš ir iepirkumu komisijas priekšsēdētājs vai loceklis un IUB piemēro Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.²¹ pantā un vēl vairākos līdzīgos paredzēto administratīvo sodu, turklāt atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatu? Vai, ievērojot APK paredzētās sankcijas atņemt deputāta amatu, deputāts var ieņemt amatu iepirkumu komisijā?

Šis ir jautājums, uz kuru var dot pareizu atbildi, bet vienmēr atradīsies juristi, kas sniegs pretēju viedokli. Līdzīgi gadījumi Latvijā jau ir bijuši, kad domes priekšsēdētājam atņemtas tiesības ieņemt amatu. Īstenībā visas normas, kas liedz ieņemt amatu ievēlētam domes priekšsēdētājam, ir pēc būtības nelikumīgas, jo atrodas pretrunā ar augstākiem tiesību aktiem. Tomēr šādu nelikumīgu normu, kas ir pretrunā ar starptautiskiem līgumiem, Latvijā ir daudz. Taču tāds pants ir ierakstīts, un neviens to nav atcēlis. Pareizā lietu kārtība būtu tad, ja Iepirkumu uzraudzības birojs nemaz nevarētu atstādināt deputātu, jo neviens nav tiesību ignorēt vēlētāju gribu. Loģiski būtu attiecīgi pamainīt likuma struktūru. Tajā pašā laikā, kamēr tā nav mainīta, iespējama divējāda interpretācija. Tie juristi, kas gadījumam vērtēs pēc likuma jēgas, likumu hierarhijas un likumdevēju nodoma, apgalvos, ka deputāta amatu atņemt nevar, tāpēc deputāts var mierīgi turpināt darbu komisijā. Otra juristu grupa, kas neiedziļināsies iepriekš minētajā, mēģinās noteikt sankcijas. Jāatzīst, ka valsts pārvaldes iestādēs ļoti izplatīts nepareizais uzskats, ka pašvaldība ir zemāka institūcija – zemākā līmeņa izpildiestāde. Tāda jurista izpratnē pat pašvaldības priekšsēdētājs ir zemāka līmeņa izpilddarbinieks nekā ministrijas referents. Šāds jurists spriedīs pēc likumā rakstītā. Pieņemot, ka Latvijā tomēr ir pietiekami kvalificēti juristi, kas spēs lietu pienācīgi izvērtēt, gribu ieteikt darboties komisijā.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

GRISI PLUS PARTNERU TIKŠANĀS ALUS MĪĻOTĀJU ZEMĒ – ČEHIJĀ

Kristīne Kūlīte,
LPS ārējo sakaru
speciāliste

Šgada jūlijā nogalē projekta GRISI PLUS (Lauku ģeomātikas informācijas sabiedrības iniciatīva PLUS) Latvijas partneri no Latvijas Pašvaldību savienības un Vidzemes plānošanas reģiona devās uz alus mīļotāju zemi – Čehiju, lai piedalītos trīs dienu pasākumā, kas norisinājās Prāgā un Žatecā. Vīzīti organizēja projekta partneri no Čehijas – Usti Reģionālās attīstības aģentūra.

Pirmā diena Prāgā tika veltīta projekta partneru kopāsanākšanai projekta vadības komitejas sanāksmē, kuras laikā partneri apsprieda trešajā pārskata periodā veiktās aktivitātes un sasniegtos rezultātus, kā arī plānotās darbības nākamajam periodam. Iepriekšējās projekta tikšanās reizēs un mācību braucienos katrs starptautiskais partneris iepazīstināja pārējos partnerus ar vismaz diviem labās prakses piemēriem lauku teritoriju ekonomiskās attīstības veicināšanā. Nākamais solis pēc labo prakšu iepazīšanas ir izvēlēties savam reģionam piemērotāko un izstrādāt rīcības plānu, kas paredz šādas labās prakses ieviešanu reģionā atbilstoši tā specifikai un vajadzībām. Labās

prakses ieviešana, kas visdrīzāk notiks pēc projekta noslēguma, būs atkarīga no vietējo un reģionālo politiku atbalsta un motivācijas. Izstrādātie rīcības plāni kalpotu kā ceļvedis pašvaldībām un reģioniem šo ideju īstenošanai dzīvē.

Projekta vadības komitejas sanāksmē katrs no partneriem pastāstīja, kuru no iepazītajām labajām praksēm izvēlējušies savam reģionam un kam tiks izstrādāts rīcības plāns. Vidzemes plānošanas reģions sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību sagatavos rīcības plānu divu labo prakšu ieviešanai:

- **SOHO SOLO** – Žēras provinces (Francijā) prezentētā labā prakse – programma, kuras mērķis ir piesaistīt cilvēkus, kas vēlas dzīvot lauku teritorijā un strādāt, izmantojot attālināto pieeju;
- **Made in Galway (Ražots Golvejā)** – Golvejas grāfistes padomes (Īrijā) prezentētā labā prakse – veiksmīgs modelis lauku pievilcības un tradicionālo produktu popularizēšanā, izmantojot jaunākos IT un ģeomātikas rīkus.

Priecē, ka vairāki partneri izvēlējās strādāt ar Vidzemes plānošanas reģiona piedāvāto labo praksi **“Sabiedriskā transporta maršruta tīkla optimizācijas iespējas Vidzemē”** – efektīvs veids, kā izmantot IT un ģeomātikas rīkus, lai uzlabotu publisko pakalpojumu plānošanu.

Koncepcija **“Viena pašvaldība – viens produkts”** radusies Japānā 1979. gadā, un tās pamatideja ir popularizēt reprezentatīvu vietējo produktu vai pakalpojumu, tādējādi veicinot pašvaldības atpazīstamību un palīdzot vietējai sabiedrībai radīt jaunas ekonomiskās iespējas saistībā ar šo produktu vai pakalpojumu. Koncepcija tiek popularizēta arī projekta GRISI PLUS ietvaros.

Lai apskatītu koncepcijas “Viena pašvaldība – viens produkts” labās prakses piemērus Usti reģionā, otrajā vizītes dienā projekta partneri devās uz Žatecu – apiņu un alus valstību. Žateca ir slavēta ar 700 gadu ilgu pieredzi ‘Saaz’ apiņu audzēšanā, ko izmanto alus darītavās visā pasaulē. Projekta partneri šīs vizītes laikā apmeklēja pasaulē lielāko apiņu muzeju, kas ierīkots bijušajā apiņu uzglabāšanas un iepakojšanas ēkā. Tajā eksponēti dažādi darbarīki, mašīnas un maketi, kas ataino apiņu audzēšanas, novākšanas un

pārstrādes vēsturi kopš viduslaikiem līdz aptuveni 1950. gadam.

Paplašinot muzeja pakalpojumus, realizēts projekts "Apiņu un alus templis", kura ietvaros izveidots apmeklētāju centrs, mikro alus darītava un restorāns. Projekta partneriem muzeja apmeklējuma noslēgumā bija iespēja nobaudīt uz vietas brūvēto alu.

Katru gadu pavasarī Žatecā norisinās svētki, kas veltīti apiņu atmodināšanai no ziemas miega (*Chmelfest*),

savukārt septembrī – Čehijā senākais alus un apiņu festivāls, kas notiek divas dienas un ir piesātināts ar dažādiem kultūras pasākumiem, sacensībām, atrakcijām un, protams, alus degustēšanu.

Žatecas apkaimē darbojas Apiņu pētniecības institūts, kura mērķis ir ne tikai apiņu selekcionēšana, bet arī to aizsardzība pret kaitēkļiem un slimībām. Vizītes noslēdzošajā dienā institūtā notika ģeomātikas seminārs dažādu nozaru interesentiem, kuri tika iepazīstināti ar GRISI PLUS projektu, kā arī projekta partneru ieviestajiem labās prakses piemēriem lauku teritoriju attīstībā no Īrijas, Grieķijas un Čehijas.

Žatecas piemērs ir lielisks paraugs citām pašvaldībām, kā spēcīgs un reprezentabls vietējais produkts palīdz attīstīt citas nozares pašvaldībā – tūrismu, gastronomiju, kultūras dzīvi, zinātņi, izglītību un citas, tādējādi stiprinot vietējo ekonomiku.

GRISI PLUS projekta mērķis ir izpētīt un pilnveidot lauku teritoriju attīstības politiku, izmantojot ģeomātikās informācijas rīkus, tādējādi veicinot lauku teritoriju kā potenciālo dzīvesvietu pievilcību un paplašinot iespējas tajās dzīvojošajiem cilvēkiem strādāt attālināti.

GRISI PLUS ir Eiropas Komisijas INTERREG IVC programmas 4. uzsaukuma ietvaros atbalstīts projekts. Projekta vadošais partneris ir Žēras (Francijā) provinces Tirdzniecības un rūpniecības kamera. No Latvijas projektā iesaistīti divi partneri – Latvijas Pašvaldību savienība un Vidzemes plānošanas reģions. Projekta partnerību veido 14 partneri (reģioni, vietējās pašvaldības un organizācijas) no 11 Eiropas valstīm – Francijas, Īrijas, Latvijas, Kipras, Maltas, Čehijas, Slovēnijas, Rumānijas, Bulgārijas, Igaunijas un Grieķijas.

Informācija sagatavota un publicēta ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansiālu atbalstu INTERREG IVC programmas ietvaros. Par publikācijas saturu atbild tās autore.

LATVIJAS PILSĒTĀS UN NOVADOS

Likteņdārzā zaļos jauni ozoliņi

Latvijas Televīzijas piektajā ziedojumu akcijā "Top Latvijas Likteņdārzs!", kas sākās jūlija beigās un noslēdzās ar tradicionālo koncertu 23. augustā, tika saņemti ziedojumi gan naudas veidā, gan Likteņdārza draugu alejai ziedoto bruģakmeņu skaits pieauga par 857 akmeņiem.

Koncerta dienā ar 34 Latvijas pašvaldību un Latvijas Politiski represēto apvienības atbalstu Likteņdārza amfiteātri tika iestādīti 15 simboliski ozoli. Savu novadu politiski represētajiem ozolus iestādīja Aizkraukles, Aizputes, Aknīstes, Alūksnes, Apes, Balvu, Bauskas, Beverīnas, Brocēnu, Dagdas, Gulbenes, Iecavas, Ikšķiles, Jēkabpils, Kokneses, Krāslavas, Ķeguma, Lielvārdes, Madonas, Mālpils, Neretas, Ogres, Olaines, Ozolnieku, Pāvilostas, Pļaviņu, Rēzeknes, Rugāju, Rūjienas, Saldus, Smiltenes, Strenču, Pāvilostas un Valkas pašvaldība, kopā sniedzot atbalstu Likteņdārzam 15 000 latu apjomā.

Baldonē izveidots ainavu dīķis "Saliņās"

Pērn Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumā "Teritorijas attīstības stratēģiju īstenošana" tika apstiprināts projekts "Ainavu dīķa "Saliņās" rekonstrukcija un labiekārtošana", kura mērķis – veicināt maza mēroga ar zivsaimniecību saistītas infrastruktūras kvalitātes uzlabošanu un dažādēt nodarbošanās iespējas zivsaimniecībai nozīmīgās teritorijās, lai saglabātu apdzīvotību un teritorijas pievilcību. Lai arī dīķi ierīkoti gandrīz pie katrām mājām, publiski pieejams ir vienīgi pats lielākais – ainavu dīķis "Saliņās". Projekta gaitā tika veikta dīķa tīrīšana un labiekārtošana.

Staļģenē top vidusskolas piebūve

Šovasar Jelgavas novada Staļģenes vidusskolas piebūves pamatos svinīgi tika iemūrēts simboliskais vēstījums jeb kapsula nākamajām paaudzēm. Staļģenes vidusskola ir viena no lielākajām un skolēnu skaita ziņā noslogotākajām izglītības iestādēm Jelgavas novadā – šogad tajā mācās 353 skolēni. Lai gan 1978. gadā celtā skolas ēka ir renovēta un labiekārtota,

vecā pils daļa, kurā atrodas arī ēdnīca, ir bēdīgā stāvoklī. Jau gadiem jūtams gan sporta zāles, gan ēdnīcas trūkums. Pašreiz izstrādātais projekts paredz apvienot abas skolas nepieciešamības un veidot ainavā organisku skolas piebūvi sporta hallei un ēdnīcai, kas, izmantojot stiklotu galeriju, tiks savienota ar skolas gaitējiem. "Mūsu uzstādījums palicis nemainīgs – nodrošināt pienācīgas sportošanas iespējas visās novada skolās," uzsver Jelgavas novada domes priekšsēdētājs Ziedonis Caune.

Aizkrauklē īsteno starptautisku projektu

Aizkrauklē tiek īstenots starptautisks jauniešu projekts "Pirmais solis nākotnē", ko atbalsta Eiropas Savienības programma "Eiropa pilsoņiem". Tā laikā jaunieši iepazīst dažādu valstu kultūru, stiprina draudzības saites starp partnerpilsētām un lomu spēlēs iepazīst dažādu institūciju darbu. Projektā piedalās Aizkraukles, Biržu (Lietuva), Kiškunhalašas (Ungārija) un Tcevas (Polija) jaunieši vecumā no 16 līdz 21 gadam.

Visu nedēļu notiek lomu spēles, kuru laikā, iejūtoties pašvaldības, kultūras centra, jauniešu izglītības centra, vietējā laikraksta darbinieku un iedzīvotāju lomās, jaunieši mācās veidot budžetu, risināt ekonomikas jautājumus un komunicēt cits ar citu. Lai jaunieši ideju apmaiņā nenovirzītos no realitātes, katrai komandai tiek piesaistīts kāds attiecīgās jomas speciālists. Projekta darba nedēļas pēdējā dienā Aizkraukles novada ģimnāzijā dalībnieki tikās ar Aizkraukles novada domes deputātiem, visu partnerpilsētu pašvaldību

pārstāvjiem un Saeimas deputātu Andri Bērziņu, lai izspēlētu lomu spēli cilvēktiesību jautājumos un dalītos iespaidos par iegūtajām zināšanām projekta laikā. *“Esmu satīcis arī pieaugušus cilvēkus, kuriem nav saprātnes par to darbu, ko veic pašvaldības un valsts iestādes. Ir svarīgi, ka jaunieši apgūst šīs iemaņas, jo pēc gadiem viņi stāsies mūsu vietā,”* tikšanās laikā teica Aizkraukles novada domes priekšsēdētājs Leons Līdums.

Jēkabpilī rekonstruēs tiltu pār Daugavu

Ar ES finansiālo atbalstu Jēkabpilī jau rekonstruēs Krustpils kultūras nams, Krustpils saliņas estrāde, labiekārtotas vairākas ielas un citi objekti. Jaunais projekts “Kurzemes un Vienības ielu rekonstrukcija un Brīvības–Neretas ielu krustojuma rekonstrukcija” paredz radīt

satiksmes intensitātei un dažādiem transporta veidiem atbilstošu infrastruktūru un uzlabot satiksmes drošību. Nozīmīga projekta daļa ir tilta pār Daugavu renovācija. Pašreizējais tilts pār Daugavu Jēkabpilī uzbūvēts 1962. gadā Otrā pasaules kara laikā nopostītā tilta vietā, savienojot un apvienojot divas Daugavas krastu pilsētas Krustpili un Jēkabpili un efektīvi risinot abu pilsētu satiksmes problēmas. Tas nav remontēts kopš 1995. gada.

Preiļos jauna BMX trase un aktīvās atpūtas zona

Šovasar Preiļu pilsētā pie parka dīķiem tika atklāta aktīvās atpūtas zona ar pludmales volejbola un futbola laukumiem, kā arī jauna BMX velotrāse. Jaunizveidotā atpūtas vieta ir labiekārtota ar bērnu rotaļu laukumu, ģērbtuvēm un tualetēm, pussaiņā iekārtota ugunsкура vieta. Lai uzlabotu piekļūšanas iespējas, no Daugavpils ielas puses izbūvēta autostāvvietā.

Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs atzīst, ka izveidota laba atpūtas vieta, kur brīvo laiku aktīvi var pavadīt gan pieaugušie, gan bērni un jaunieši. Veicot nelielus uzlabojumus, Preiļu BMX trasē nākotnē varētu organizēt kādu no BMX čempionāta posmiem.

Aglonas novada vilinājumi

13. jūlijā Aglonas gleznainā Ciriša ezera krastos aizriņģēja skaists, veselīgi sportisks un atraktīvs pasākums ģimenēm **“Ciriša ezera vilinājums”**. To atklāja Aglonas novada domes priekšsēdētāja Helēna Streiķe, kura vēlāk piedalījās arī ātrumsacensībās ar airu laivu. Visjautrākais un emocionāli piesātinātākais brīdis bija zorbinga atrakcija **“Atbrīvo savu iekšējo kāmī!”**. Savukārt spēcīgie vīri nesa savas sievas kalnā. Aizraujošās sacensības bija 15 komandu airēšanas orientēšanās pa ezeru ar kanoe laivām. Tika pasniegta arī speciālbalsa par visilgāk orientēšanās pavadīto laiku uz Ciriša ezera.

Savukārt 17. augustā notika tradicionālais pasākums **“Ar veļiku pa Aglyunu”**, kurā piedalījās vairāk nekā 100 velomiņi. Velodiena jau sesto gadu tiek rīkota, lai veicinātu interesantu, lietderīgu un veselīgu brīvā laika pavadīšanu, kā arī, lai popularizētu veloturismu Aglonas novadā. Tautas klasē distance bija 15 km, bet meistarklasē (velobraucējiem ar pieredzi) – 30 km. Dalībniekiem trase bija jāveic gan pa asfaltētu, gan grants ceļu, jābrauc pa meža celiņiem un takām. Jaunākais velodienas dalībnieks bija kāds trīsgadnieks, savukārt vecākajam sportotājam plecos jau 80 gadu.

Latvijā pirmais kokapstrādes robots – Krāslavā

Jau šajā mācību gadā Krāslavas novada dome un PIKC Rīgas Valsts tehnikuma teritoriālā struktūrvienība Krāslavā piedāvās topošajiem kokapstrādes speciālistiem apgūt Latvijas profesionālajā izglītībā unikālas tehnoloģijas – datorvadāma robota manipulatora – specifiku, līdz ar to paverot plašas iespējas konkurēt darba tirgū. Mūsdienās cilvēka, datora un robota mijiedarbības rezultātā koksnes apstrāde ievērojami paātrinās un ļauj divu un triju dimensiju koka un

metāla detaļas izgatavot bez tiešas cilvēka klātbūtnes. Pirmie iemaņas darbam ar robotu šovasar apguva tehnikuma mācībbspēki, lai jau septembrī dalītos tajās ar audzēkņiem. Studentu ērtībai šobrīd uzsākts darbs pie apmācību videorullīšu sērijas izveides par speciālajām datorprogrammām un robota manipulatora darbības specifiku.

Tūrisma piedāvājumi Gulbenes novadā

Šovasar ikviens ceļotgribētājs mājaslapā www.events-gulbene.lv varēja iegādāties Gulbenes novada tūrisma piedāvājumu komplektus. Sākot ar augustu, piedāvājumu komplektus latviešu, krievu un angļu valodā iespējams apskatīt un nopirkt arī Gulbenes novada tūrisma lapā www.gulbene.lv/tourism, sadaļā "Īpašie piedāvājumi". Gulbenes novads piedāvā divus komplektus – "Rankas pagasta odziņas" un "Brīvdienas Rankā". Tie būs pieejami līdz septembra beigām.

ASV vēstniecības atbalsts Alūksnes ģimnāzijai

28. augustā Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijā notika ASV vēstniecības Latvijā un Alūksnes novada pašvaldības sadarbības projekta noslēgums. Ikgadējo militāro apmācību ietvaros ASV Gaisa spēku Nacionālās gvardes un Latvijas militārie inženieri veica loģu maiņu skolas vecāko klašu korpusā. Nepieciešamo finansējumu 130 000 ASV dolāru apmērā Civilās sadarbības programmā piešķīra ASV Bruņoto spēku Virspavēlniecība Eiropā. Par ASV sniegto atbalstu ģimnāzijas telpu uzlabošanai turpmāk liecinās īpaša plāksnīte.

Desmitie Operas svētki Valkā

13. oktobrī Valkas pilsētas kultūras namā jau desmito reizi notiks Latvijas un Igaunijas Nacionālo operu mākslinieku koncerts. Skaistā tradīcija tika aizsākta 2003. gadā pēc toreizējā Valkas pilsētas mēra (tagadējā novada domes priekšsēdētāja) Venta Armanda Kraukļa ierosmes. Plānots, ka koncertā piedalīsies Igaunijas Nacionālās operas soliste Heli Veskus un Latvijas Nacionālās operas (LNO) solisti Inga Šļubovska, Evija Martinsons, Dana Bramane, Dainis Skutelis, Viesturs Jansons, Andris Ludvigs, Jānis Apeinis, Armands Siliņš, Juris Ādamsons, kā arī LNO orķestris. Diriģents – Andris Poga. Koncerta pirmajā daļā skanēs Dž. Verdi mūzika, bet otrajā – fragmenti no V. A. Mocarta operas "Dons Žuans". Līdz 1. oktobrim biļetes uz koncertu var iegādāties par svētku cenām.

Kocēnu novada uguns un akmens ziedi

23. un 24. augustā notika **Kocēnu novada svētki** ar daudzveidīgu pasākumu klāstu, bet vakarā Vaidavas ezera krastā tika iedegta uguns skulptūra "Vaidavas ūdensroze".

Savukārt, labiekārtojot Kocēnu novada Rubenes ciemu, Zinību dienas priekšvakarā pēc ainavu tehniķa Jāņa Sirlaka sagatavotajām skicēm pie **Rubenes pamatskolas** uzziedēja **bruģakmens ziedi**. Lai panāktu ziedu motīva efektu, ornamenta izveidei izmantoti dažādu krāsu un veidu bruģakmeņi.

Nosvinēta Straupes 807 gadu jubileja

Straupe ir viena no vecākajām apdzīvotajām vietām Latvijā. Atzīmējot Straupes 807 gadu jubileju, šovasar tika svinēti vieni no lielākajiem Pārgaujas novada svētkiem – Straupes svētki. Svētbrīdis Straupes evaņģēliski luteriskajā baznīcā, gājiens orķestra pavadījumā līdz svētku norises galvenajai vietai – Straupes estrādei, Pārgaujas novada amatierkolektīvu Hanzas

dienu programmas priekšnesums un sveiciens no kaimiņiem – Stalbes pagasta tradīciju kopas "Kamenes". Godinot gaviļnieci, svētku dalībnieki atskatījās uz nozīmīgiem vēstures faktiem un atcerējās svarīgos notikumus Straupē un Pārgaujas novadā pēdējā gada laikā. Tika pieminēti cilvēki, kuru darbam un ieguldījumam pateicoties, Straupes vārds pazīstams tuvu un tālu.

Ziņas sagatavojuši: **Ivars Brencis, Alma Šlosberga, Līva Kaunese, Zanda Silaraupa, Edīte Olupe, Maija Paegle, Zane Ločmele, Gunta Čīzika, Viktors Kalniņš, Laura Lulle, Evita Aploka, Līga Pandalone, Eva Eglīte, Raimonds Rodiņš un Jolanta Vaido-Zālīte**

MULTIFUNKCIONĀLS RISINĀJUMS

Piedāvājam ērtu mūsdienīgu risinājumu dotāciju apkalpošanai. Komplekss dotāciju uzskaites optimizācijas risinājums uz e-talona bāzes.

Uzņēmuma "Rīgas karte" speciālisti ir gatavi sniegt tehnoloģijas prezentāciju un izstāstīt par sadarbības nosacījumiem Jums ērtā laikā.

Risinājums transporta dotācijām (skolēni un pensionāri)*

Droša ieeja skolā, apvienota ar elektroniskajiem žurnāliem E-klase un MyCoob*

Risinājums skolēnu pusdienām (kuras apmaksā pašvaldība)*

* Piedāvājam gan atsevišķus modulus, gan vienotu risinājumu

RĪGAS KARTE®
smart simple

SIA "Rīgas karte"
Adrese: Rīga, Vilandes iela 6-3
Tālrunis: 67 32 63 00
E-pasts: e-talons@rigaskarte.lv

Ļauj taupīt
pašvaldību
līdzekļus!

Ērti, man patik!

UZ VIĻŅA JŪRMALĀ

Guntis Apinis,
LPS padomnieks
sporta jautājumos

24. augustā Jūrmalā, Majoru pludmalē, notika Latvijas pašvaldību darbinieku veselības, sporta un zināšanu diena "Uz viļņa!", kurā piedalījās ap 200 dalībnieku no 16 pašvaldībām.

Atklāšanas parādē dalībniekus uzrunāja Jūrmalas pilsētas domes izpilddirektora vietnieka p.i. **Arturs Grants** un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**.

Mājinieki bija parūpējušies par plašu un daudzveidīgu sacensību programmu, kas iekļāva gan sportisko pusi, gan izklaidi, mākslu un iespēju iepazīt Jūrmalu. Latvijas pašvaldību darbinieki sacentās pludmales volejbolā, virves vilkšanā, riteņbraukšanā, jūrnieku mezgla siešanā un vairākās mākslinieciski radošās sacensībās – ziepju burbuļu veidošanā, zīmēšanā, puzzles salikšanā, mīklu minēšanā, roku masāžā un citās.

Pludmales volejbola turnīrā "četri pret četri" nepārspēti palika jūrmalnieki, apsteidzot Pļaviņu un

Viļņu komandas. Jūrmalas komandas sastāvā cīnījās Jānis Gasjūns, Helmutis Staško, Arturs Grants, Indra Brinkmane un Anete Ābelīte.

Virves vilkšanā uzvaru guva Kokneses komanda, sīvā cīņā pārspējot Nīcas kolēģus.

Savukārt sauļošanās krēma izspiešanā no tūbiņas labākie bija livānieši, bet garšīgāko Jūrmalas kokteili pagatavoja Olaines pārstāvji.

Sporta spēju dalībniekiem, īpaši daiļā dzimuma pārstāvēm, ļoti patika roku masāžas sacensības – bija jāveic profesionāla roku masāža, ko iepriekš demonstrēja "Hotel Jūrmala SPA" meistares.

Godpilno pirmo vietu gleznošanā uz koka dēļiņiem ieņēma jūrmalnieka Dzintara Adieņa gleznotā jūra.

Komandu kopvērtējumā uzvaru izcīnīja **Olaines novada pašvaldības komanda**, kas bija labākie piecos sacensību veidos, kopumā savācot 250 punktus. Tikai par vienu punktu atpalika otrās vietas ieguvēja – **Rēzeknes pilsētas pašvaldības komanda**. Trešajā vietā ar 240 punktiem ierindojās **Preiļu novada pašvaldības pārstāvji**.

Sporta dienu organizēja Jūrmalas pilsētas pašvaldība kopā ar Latvijas Pašvaldību savienību un SIA "Eco Building Industry".

ATPŪTĀI, ATELPĀI, SMAIDĀM

Lielo patiesību meklējumos: kāpēc pirmdiena ir tik tālu no piektdienas un piektdiena – tik tuvu pirmdienai?

☺ ☺ ☺

Vai tu zināji, ka nūdisti savās pludmalēs spēlē kārtis uz apģērbšanos?

☺ ☺ ☺

Māte žēlojas dakterim:

- Dēls no datora ne soli neatiet!
- Jāārstē.
- Bet kā, dakter?
- Ir tikai divi līdzekļi – iedzeršana un sievietes.

☺ ☺ ☺

- Kādu zivi tu gribētu noķert?
- Kabaci.
- Ko tu! Tā taču nav zivs!
- Kā, nav? Ja reiz ir ikri, arī zivij ir jābūt!

☺ ☺ ☺

Pilsētu autobusus pie vadītāju kabīnēm parasti karājas paziņojumi. Dažādās valstīs tie ir dažādi.

Vācijā: "Stingri aizliegts sarunāties ar vadītāju!"

Anglijā: "Labāk nesarunāties ar vadītāju."

Izraēlā: "Nav nekādas nepieciešamības sarunāties ar vadītāju."

Itālijā: "Aizliegts atbildēt vadītājam!"

☺ ☺ ☺

Angļu saruna internetā:

- Kungī, iesakiet, kā atbrīvoties no spoka pili!
  - Izīrējiet pili uz nedēļu krievu imigrantiem!
- Sarunas turpinājums pēc mēneša:
- Kungī, iesakiet, kā atbrīvot pili no krievu imigrantiem!!!

☺ ☺ ☺

Bērnībā meitenēm parasti patīk lelles, bet zēniem – smukas mašīnītes... Bet tā tas ir tikai līdz apmēram 17 gadiem. Pēc tam viss ir gluži otrādi!

☺ ☺ ☺

Pazudis priekšnieks. Sākas meklēšana. Beigās atrod mežā.

- Ko jūs te darāt?
- Jau trešo dienu pētu skudras – nav ne sapulču, ne plānošanas, bet visi tik un tā strādā.

☺ ☺ ☺

Ak, kaut nu ātrāk beigtos šī vasara... lai atkal būtu kaut kas, ko tik ļoti gaidīt.

☺ ☺ ☺

Sludinājums avīzē:

"Lēti pārdodu makšķerēšanas piederumus. Tālr. xxxxxxxx. Ja atbild vīrietis, jāsaka – atvainojiet, kļūdījos."

☺ ☺ ☺

Skrien vīrietis pakaļ tramvajam un kliež:

- Apturiet tramvaju, es darbu kavēju...
- Pasažieri klauvē tramvaja vadītājam un lūdz apstāties. Vīrietis iekāpj tramvajā un saka:
- Tā, sagatavojiet talonus, kontrole!

☺ ☺ ☺

Trīs nedēļas pēc kāzām... Jaunā sieva noraudājusies zvana mātei:

- Mammu, es vairs nezinu, ko darīt! Mums bija ģimenes strīds – vienas šausmas!
- Mierīgi, meitiņ, nomierinies. Katrā ģimenē reizēm mēdz būt strīdi, konflikti.
- To es zinu. Bet ko lai dara ar līķi?

☺ ☺ ☺

- Jums rokas trīs vietās salauztas, kā jums tā sanāca?
- Tas bija nelaimes gadījums darbā... Saprotiet, es ar ekskavatoru strādāju... Piektdienas vakarā skatos – kanalizācijas lūkam vāka nav. Domāju – brīvdienās kāds var iekrist. Uzliku uz akas ekskavatora kausu. Pirmdien atnācu uz darbu, iesēdos ekskavatorā, pacēlu kausu, un no akas izlīda trīs santehniķi...

☺ ☺ ☺

Divi veči sarunājas:

- Tu tāds gudrs, izskaidro: sliedes ir gludas?
- Gludas.
- Riteņi ir apaļi?
- Apaļi.
- Tad kāpēc apaļi riteņi uz gludām sliedēm klauz?
- Muļķis tu esi. Rinča laukuma formulu zini?
- Pi * R kvadrātā.
- Nu, un tas kvadrāts arī klauz.

☺ ☺ ☺

Dzert ūdeni no krāna nedrīkst – netīrs. Augļi obligāti jānomazgā ar krāna ūdeni – būs tīri.

☺ ☺ ☺

- Kāpēc līgava kāzās ir tik balta?
- Kāpēc, kāpēc. Standarta sadzīves tehnikas krāsa!

☺ ☺ ☺

Sarunājas divi cietumnieki:

- Par ko sēdi?
- Esmu konkurences upuris.
- Kā to saprast?
- Redzi, es ražoju tādu pašu naudu kā Latvijas Banka...

☺ ☺ ☺

Jaunais pāris. Vīrs, ēdot vakariņas:

- Zini, dārgā, šodien zupa ir tik garda kā nekad agrāk. Kā tu to panāci?
- Es noskaidroju, ka tas viss maisījums esot arī jāuzvāra.

LATVIJAS
PAŠVALDĪBU
SAVIENĪBA

“MŪSU STIPRĀS DZIMTAS” MANUSKRIPTU KONKURSS

Apgāds “Jumava” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību izsludina manuskriptu konkursu “Mūsu stiprās dzimtas”.

Mūsu tautas vēsture un tās kultūrmantojums ir tautas pašapziņa, un tā apzināšana un saglabāšana ir ļoti svarīgs uzdevums. Apgāds “Jumava” sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību izsludina šo konkursu, lai mūsu tautas vēsture, mūsu vecvecāku un vecāku stāsti tiktu saglabāti nākamajām paaudzēm. Izsludinot šo konkursa pieteikumu aicinājumu, ceram uz Latvijas pašvaldību domju, kultūras iestāžu un bibliotēku līdzdarbību, informējot par šo konkursu visus interesentus.

Apgāds “Jumava” 20 darbības gadu laikā bijis aktīvs kultūrvēsturisko stāstu izdevējs, tāpēc, turpinot grāmatu sēriju par Latvijas kultūrvēsturi, apgāds aicina pašvaldībās dzīvojošos vēsturniekus, literatūras zinātniekus, novadpētniekus un citus aktīvistus, kuri ir pierakstījuši, veidojuši un saglabājuši informāciju un aprakstus par sava novada un pilsētas ļaudīm, kas nāk no stiprām dzimtām, un pētījuši savu vai tuvākās apkaimes dzimtu likteņus, veidot manuskriptus, rakstīt stāstus un iesniegt tos konkursa žūrijai izvērtēšanai.

Iesniegtos manuskriptus vērtēs profesionāla žūrija, un konkursa uzvarētāja manuskriptu izdos apgāda “Jumava” grāmatu sērijā par Latvijas kultūrvēsturi. Tiks izvēlēti arī papildu divi manuskripti, kurus arī nominēs žūrija, un tie saņems balvas no apgāda “Jumava”.

Manuskriptu iesniegšanas termiņš – līdz **2014. gada 7. martam**.

Konkursa uzvarētāji tiks paziņoti 2014. gada 8. maijā. Grāmatu izdos nākamā gada nogalē.

Pilnu informāciju par konkursu (nolikums un dalībnieka anketa) meklējiet: www.jumava.lv.

**Apgāda “Jumava”
Projektu daļa**

Dzirnavu ielā 73 – 1, Rīgā, LV 1011

Tālrunis: 67280314

E-pasts: pasutijums@jumava.lv

Jaunpiebalgas senie un jaunie logi
Dainas Oliņas foto

“LOGS”

Mazajā Pils ielā 1, Rīgā, LV 1050, tālr. 6732 6634, 6750 8530